

Speelmansplaten BV

Waterrijk Oesterdam

Verslechterings- en verstoringstoets

Waterrijk Oesterdam

Verslechterings- en verstoringsstoets

Speelmansplaten B.V.

identificatie

projectnummer:

191620.907410.00

projectleider:

ir. J.J. van den Berg

auteur:

mw. drs. L.M. de Ruijter

planstatus

datum:

30-05-2013

status:

definitief

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1. Aanleiding	5
1.2. Gebruikte bronnen	5
2. Wettelijk kader	7
2.1. Vogel- en Habitatrichtlijn	7
2.2. Natuurbeschermingswet 1998	7
2.3. Toetsingscriteria	8
3. Beoogde ontwikkeling	9
3.1. Beschrijving	9
3.2. Relevante ingrepen	9
4. Huidige situatie	11
4.1. Zoommeer	11
4.1.1. Algemeen	11
4.1.2. Natuurwaarden Zoommeer	13
4.2. Oosterschelde	14
4.2.1. Algemeen	14
4.2.2. Voorkomen habitattypen	16
4.2.3. Voorkomen habitatsoorten	17
4.2.4. Voorkomen broedvogels en niet-broedvogels	19
4.3. Broedvogels in en om het plangebied	22
4.4. Niet-broedvogels in en om het plangebied	22
4.5. Brabantse Wal	28
4.5.1. Algemeen	28
4.5.2. Natuurwaarden Brabantse Wal	29
4.6. Recreatievaart	33
4.6.1. Algemeen	33
4.6.2. Verwacht uitvaarpercentage Waterrijk Oesterdam	34
4.6.3. Trends en ontwikkelingen grote watersport	34
5. Effectbeschrijving	37
5.1. Inleiding	37
5.2. Verstoring door bouwwerkzaamheden	37
5.3. Vertroebeling en onderwater geluid door verschuiving waterlijn en uitbreiding jachthaven	38
5.4. Areaalverlies door toename aantal recreatiewoningen	38
5.5. Verstoring door toename aantal recreatiewoningen	39
5.6. Verstoring door toename aantal ligplaatsen	39
5.6.1. Zoommeer	39
5.6.2. Oosterschelde	40
5.7. Stikstofdepositie als gevolg van toename verkeersintensiteiten	41
5.7.1. Oosterschelde	41
5.7.2. Brabantse Wal	42
5.8. Cumulatie	43

6. Conclusies

45

Bijlagen:

- Bijlage 1: Natuurbeschermingswetvergunning 2010
- Bijlage 2: Habitattypenkaart Brabantse Wal
- Bijlage 3: Kaart vogels met droog leefgebied Brabantse Wal
- Bijlage 4: Kaart soorten met nat leefgebied Brabantse Wal
- Bijlage 5: Overzichtskaart Oosterschelde
- Bijlage 6: Verkeersgeneratie Waterrijk Oosterschelde

1.1. Aanleiding

Waterrijk Oesterdam heeft de wens uit te breiden. De uitbreiding heeft betrekking op een toename van het aantal recreatiewoningen en ligplaatsen. Voor deze uitbreiding worden ook werkzaamheden in het water en aan de oever van het Zoommeer uitgevoerd. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden (zie figuur 1.1). Om deze effecten te kunnen bepalen is onderhavige verslechterings- en verstoringstoets opgesteld.

1.2. Gebruikte bronnen

Bij het opstellen van deze rapportage zijn de volgende bronnen gehanteerd:

- Alterra, Broekmeyer, M.E.A., Kros, J., Schotman, A.G.M., Kleunen A. van en Wamelink, G.W.W. (2012): Effecten van stikstof op vogelsoorten in vogelrichtlijngebieden in Noord-Brabant. Alterra-rapport 2359;
- Alterra, Dobben, H.F. van (2012): Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport 2397;
- Bureau Waardenburg bv (22 september 2010): Beoordeling van effecten op natuurwaarden door uitbreiding recreatievoorzieningen en appartementen Speelmansplaten;
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden (2008): 'Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie'. Bureau Waardenburg bv, Culemborg
- Lensink., R et al (2007): Uitbreiding van de recreatievaart in het IJsselmeergebied tot 2030 in relatie tot de aanwijzing als Natura 2000-gebied;
- Ministerie van EL&I/EZ (2013): Gebiedendatabase Natura 2000-gebieden (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k>);
- Platteeuw, M., R. Noordhuis & J. van der Perk (2006): Inschatting ecologische ontwikkelingen Veluwerandmeren 2005: Een actualisatie van ecologische effecten van het Integrale Inrichtingsplan voor de Veluwerandmeren inclusief de overige ontwikkelingen. RIZA-rapport 2006.004. Rijkswaterstaat, Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling, Lelystad;
- Provincie Noord-Brabant (september 2010): conceptbeheerplan Natura 2000 Brabantse wal;
- Rijkswaterstaat (2009): Doelendocument Natura 2000 Deltagebied;
- Waterrecreatieadvies (2004): Watersport in het Deltagebied, integrale recreatievisie Deltawateren;
- Waterrecreatieadvies (2006): Onderzoek uitvaarpercentages jachthavens IJsselmeergebied;

- Waterrecreatie Advies (2008): Jachthaven Muiden, second-opinion significante effecten Natura 2000;
- Wessels S.C. & A.H. Tuitert (2011): Quick scan invloed stikstofdepositie rijkswegenprojecten op Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten en Beschermde natuurmonumenten, januari 2011, Grontmij, in opdracht van Rijkswaterstaat, Dienst Verkeer en Scheepvaart (DVS);
- www.natura2000deltawateren.nl;
- www.natuurkennis.nl;
- www.pbl.nl;
- www.rivm.nl/nl/themasites/gcn/Depositiekaarten;
- www.waarneming.nl.

Figuur 1.1 Natura 2000-gebieden in de omgeving van Waterrijk Oosterdam (rode cirkel)

2. Wettelijk kader

7

2.1. Vogel- en Habitatrichtlijn

Op Europees niveau bestaan twee richtlijnen die bepalend zijn voor het natuurbeleid in de verschillende lidstaten: de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

De Europese Vogelrichtlijn¹⁾ is opgesteld in 1979 en heeft als doelstellingen:

Beschermen van alle in het wild levende vogels en hun leefgebieden; extra bescherming trekvogels en bedreigde vogelsoorten door aanwijzing Speciale Beschermingszones (SBZ's);

- Opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- Passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

De Habitatrichtlijn²⁾ is in 1992 opgesteld ter bevordering van de biodiversiteit in Europa. De doelstellingen van de Habitatrichtlijn luiden:

- Bescherming biodiversiteit door Speciale Beschermingszones (SBZ's) aan te wijzen voor bedreigde planten en dieren (behalve vogels) en hun leefgebieden;
- Opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- Passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

2.2. Natuurbeschermingswet 1998

Bescherming van Natura 2000-gebieden is geregeld in de Natuurbeschermingswet 1998. Deze wet:

- verankert de Europese gebiedsbescherming van Natura 2000, bestaande uit Speciale Beschermingszones (SBZ's) op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, in de Nederlandse wetgeving;
- regelt ook de bescherming van de al bestaande (staats)natuurmonumenten;
- vormt de wettelijke basis voor de aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen;
- legt de rol van bevoegd gezag voor verlening van Nb-wetvergunningen meestal bij de provincies (in dit geval Gedeputeerde Staten van Zeeland).

Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten, die – gelet op de instandhoudingsdoelstelling – de kwaliteit

¹⁾ Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand

²⁾ Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna

van het gebied kunnen verslechteren of een verstoringseffect kunnen hebben³⁾. Voor vergunningverlening is dan een habitattoets nodig. Een dergelijke toets verloopt volgens verschillende stappen. De eerste stap betreft de oriëntatiefase waarin sprake is van een voortoets. Centraal staat dan de vraag of er een kans op een significant negatief effect is. Indien dit het geval is, dient aan de hand van een passende beoordeling dit effect te worden bepaald. Om voor vergunningverlening in aanmerking te komen dient vervolgens voldaan te worden aan de zogenaamde ADC-criteria:

- zijn er geen Alternatieven?
- is er sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang?
- zijn er Compenserende maatregelen voorzien?

In de oriëntatiefase kan ook geconstateerd worden dat er wel een negatief effect wordt verwacht, maar zeker geen significant effect. In dat geval kan voor vergunningverlening volstaan worden met een zogenaamde verslechterings- en verstoringstoets. In deze minder diepgaande toets dient dan te worden onderbouwd dat sprake is van een aanvaardbaar of zelfs verwaarloosbaar effect. In het kader van de Natuurbeschermingswet dienen zowel interne effecten (binnen Natura 2000) als externe effecten (buiten Natura 2000) van het voorstellen op de te beschermen soorten en habitats te worden onderzocht.

Voor Natura 2000-gebieden gelden onder meer de volgende verplichtingen.

- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. In dergelijke gevallen moeten tevens inspraakmogelijkheden zijn geboden.
- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd terwijl het negatief beoordeeld is, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

2.3. Toetsingscriteria

De voorgenomen ontwikkeling vindt deels plaats in het Natura 2000-gebied Zoommeer. Er dient dat ook getoetst te worden aan de criteria areaalverlies, versnippering en verandering van de waterhuishouding. Daarnaast kan verstoring door vertroebeling en (onderwater)geluid optreden in het Natura 2000-gebied Zoommeer. Verstoring door vaarrecreatie kan optreden in het Zoommeer en het naastgelegen Natura 2000-gebied Oosterschelde.

De ontwikkeling trekt ook extra verkeer aan waardoor vermisting/verzuring door stikstofdepositie kan optreden op de Oosterschelde of de Brabantse Wal.

3) Volgens de EU-handleiding treedt 'verslechtering' op, wanneer de door de habitat ingenomen oppervlakte afneemt of wanneer er een dalende lijn optreedt met betrekking tot de specifieke betekenis van een gebied voor de instandhouding van de habitat of de daarmee 'geassocieerde typische soorten' op lange termijn. Van 'verstoring' is volgens de EU-handleiding sprake, wanneer uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de soort het gevaar loopt niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te blijven.

3. Beoogde ontwikkeling

9

3.1. Beschrijving

Op grond van het vigerende bestemmingsplan kan in het plangebied een recreatiepark van 74 recreatiewoningen met bijbehorende voorzieningen, een beheerderswoning en 120 ligplaatsen worden gerealiseerd. Een deel van het recreatiepark is al in ontwikkeling. Voor de eerste fase van de ontwikkeling, 54 recreatiewoningen en 120 ligplaatsen, is reeds een Natuurbeschermingswetvergunning (bijlage 1) afgegeven.

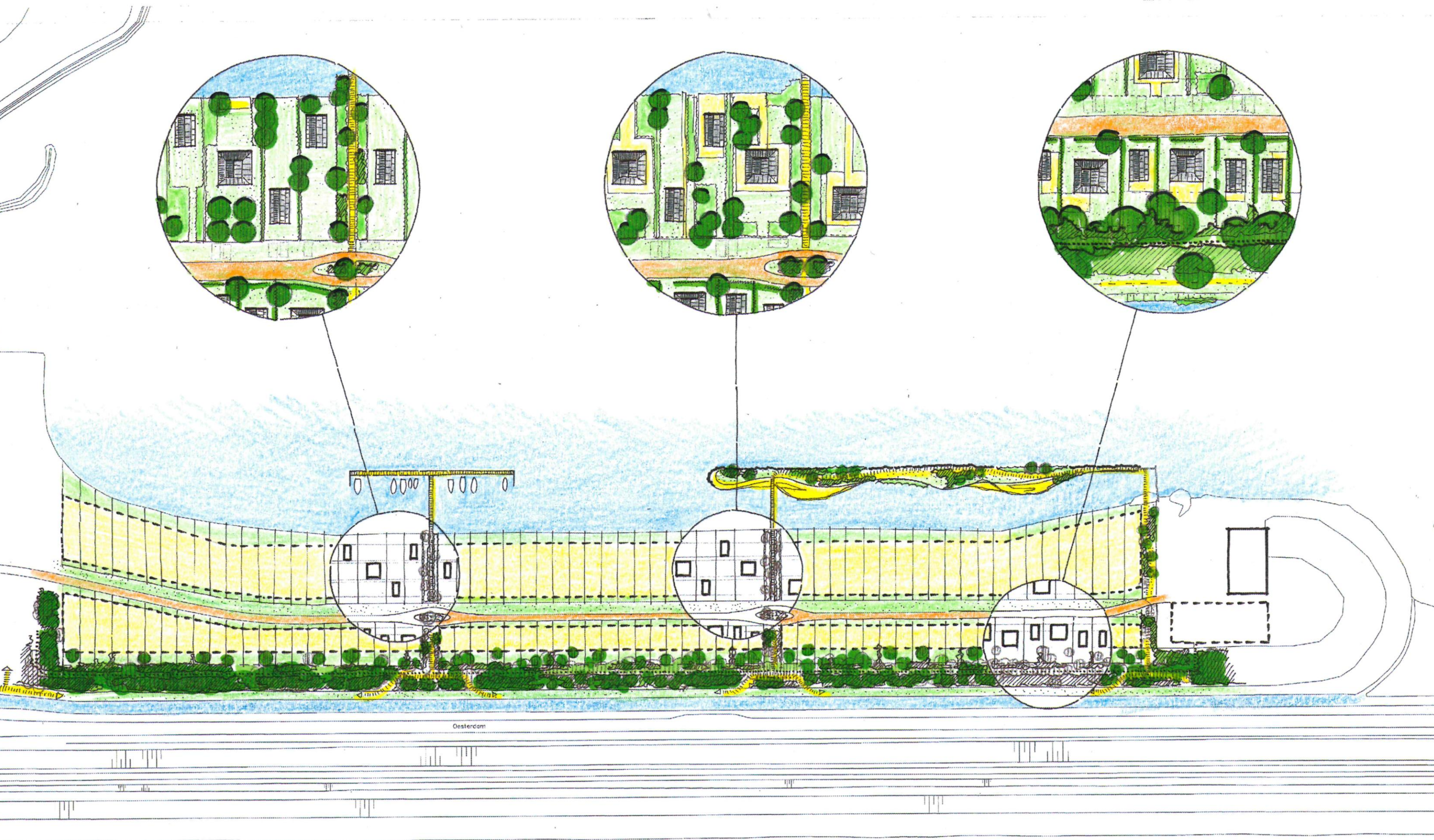
Vanuit het oogpunt van exploitatie is het echter noodzakelijk om het aantal eenheden te vergroten met minimaal 75 en maximaal 140 woningen. Daarnaast wordt het aantal ligplaatsen in de jachthaven vergroot, van 120 naar 215.

Voor de uitbreiding van het gebied wordt aan de oostzijde de oeverlijn vergraven. Voor de flexibiliteit van de ontwikkeling wordt hierbij rekening gehouden met 2 scenario's. Het eerste scenario gaat uit van het beperkt vergraven van de oeverlijn waarbij een schiereiland wordt gecreëerd, zoals op figuur 3.1 is weergegeven. Het tweede scenario gaat uit van het maken van een aantal landtongen. Per saldo is in beide scenario's min of meer sprake van hetzelfde wateroppervlak als in de bestaande situatie.

3.2. Relevante ingrepen

Voor de toetsing aan de Natuurbeschermingswet zijn de volgende onderdelen van het voornemen van belang:

1. Bouwwerkzaamheden, dit leidt mogelijk tot tijdelijke verstoring;
2. Verschuiving waterlijn en uitbreiding jachthaven, dit leidt tijdelijk tot vertroebeling en onderwater geluid;
3. Toename aantal recreatiewoningen leidt tot areaalverlies en verstoring;
4. Toename aantal ligplaatsen, dit kan eveneens leiden tot mogelijke verstoring.
5. Toename aantal recreatiewoningen en ligplaatsen leidt tot een toename van de verkeersintensiteiten en kan daarmee leiden tot verzuring/vermesting als gevolg van stikstofdepositie.

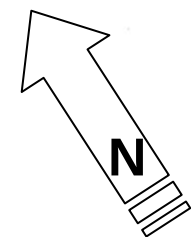

Waterpark Oesterdam fase II

31 mei 2013

INTERA

Voor deze verslechtings- en verstoringstoets zijn drie Natura 2000-gebieden relevant. Het plangebied ligt gedeeltelijk in het Zoommeer (zie figuur 1.1). Direct aan de westzijde van de Oesterdam ligt de Oosterschelde en een deel van de ontsluitingswegen ligt langs de Brabantse Wal.

Meer naar het zuidoosten ligt ook het Natura 2000-gebied Markiezaat. Omdat er geen directe open vaarverbinding bestaat tussen het Zoommeer en het Markiezaat, worden negatieve effecten op voorhand uitgesloten. Gezien de afstand tot het Krammer-Volkerak (> 11km) zal slechts een zeer beperkt deel van de vaarbewegingen richting dit gebied gaan, zodat negatieve effecten ook hier op voorhand kunnen worden uitgesloten.

4.1. Zoommeer

4.1.1. Algemeen

Het Zoommeer is een "afgesloten zeearm" die via het kanaal de Eendracht in open verbinding staat met het Volkerak. Dit waterlichaam ontstond in april 1987 toen de Philipsdam werd voltooid. Het Zoommeer was al door de Markiezaatskade (1983) en de Oesterdam (1986) gescheiden van de Oosterschelde. Binnen een paar maanden werd het water zoet en het peil werd gefixeerd op 0 cm NAP. Daardoor viel ca. 220 ha van het voormalige intergetijdengebied permanent droog. De successie van de vegetatie is nog volop gaande. De ontwikkelingen van de broedvogels en de trekvogels als ganzen zijn in hoge mate een afspiegeling van de vegetatiesuccessie, met een tijdelijke opkomst van pioniers als kale grondbroeders (kluut, plevieren, sterns) en gras- en zaadeters (smient, pijlstaart). De ontwikkelingen in het water zijn gestuurd door hoge en toenemende nutriëntgehalten. In de huidige situatie is bij de niet-broedvogels de betekenis op landelijke schaal het grootst bij fuut, krakeend, wintertaling en pijlstaart, maar geen enkele soort bereikt gemiddeld een aandeel van meer dan 1 % van de Nederlandse populatie. De haalbaarheid van behoud van de huidige populaties hangt af van de keuzes m.b.t. een eventueel herstel van de zoet-zout gradiënt in het Volkerak-Zoommeer. Daarnaast heeft het gebied echter betekenis als rustgebied voor overtuigende vogels die bij laag water in de Oosterschelde foerageren (scholekster, bontbekplevier, steenloper). Als broedgebied is het van beperkte betekenis voor kustbroedvogels van zandplaten en schelpenstrandjes (kluut, bontbekplevier, strandplevier en visdief) en voor de zwartkopmeeuw, maar in verband met vegetatiesuccessie is deze betekenis inmiddels sterk verminderd. De hernieuwde inlaat van zout water is onlangs gepresenteerd als één van de mogelijkheden om de jaarlijkse algenbloei te bestrijden, en daarbij wordt doorspoeling naar de Westerschelde aanbevolen in verband met mogelijke problemen met mariene algen of zeesla. Omdat de aanwijzing is geschied op grond van "zoete" waarden, zal in geval van een zoute toekomst bij een aantal soorten het ambitieniveau lager moeten liggen dan de huidige situatie, terwijl aan de andere kant nieuwe waarden zullen ontstaan die aanvullende bescherming verdienen. (Ministerie van EZ, 2013)

Het beschermde natuurmonument in het Zoommeer bestaat uit ondiepe oeverwateren en min of meer duurzaam drooggevalen gronden. Het recreatieterrein 'Speelmansplaten' behoort niet tot het beschermd natuurmonument.

Het Zoommeer is een Vogelrichtlijngebied en nog niet definitief als Natura 2000-gebied aangewezen. De kernopgaven voor het gebied luiden als volgt:

Kernopgaven		
	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Noordzee, Waddenzee en Delta)	Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.
1.12	Behoud hoogwatervluchtplaats vogels	Behoud en herstel ongestoorde hoogwatervluchtplaatsen.
1.19	Binnendijkse brakke gebieden	Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis *H1340, broedvogels (kluut A132, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140_B, schorren en zilte graslanden (binnendijks) H1330_B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en als hoogwatervluchtplaats.

In tabel 4.1 zijn de instandhoudingsdoelen voor het Zoommeer weergegeven.

Tabel 4.1 Instandhoudingsdoelen Zoommeer

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Broedvogels							
A132	Kluut	-	=	=			2000*
A138	Strandplevier	--	=	=			220*
A176	Zwartkopmeeuw	+	=	=			400*
A193	Visdief	-	=	=			6500*
Niet-broedvogels							
A005	Fuut	-	=	=		170	
A043	Grauwe Gans	+	=	=		470	
A046	Rotgans	-	=	=		220	
A048	Bergeend	+	=	=		200	
A050	Smient	+	=	=		800	
A051	Krakeend	+	=	=		180	
A052	Wintertaling	-	=	=		370	
A054	Pijlstaart	-	=	=		90	
A056	Slobeend	+	=	=		90	
A061	Kuifeend	-	=	=		850	
A125	Meerkoet	-	=	=		710	
A132	Kluut	-	=	=		geen	

* voor een naam betekent het prioritaire soort of habitatype; achter een getal in de kolom draagkracht aantal paren duidt het op een regionaal doel

Legenda	
W	Kernopgave met wateropgave

SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

4.1.2. Natuurwaarden Zoommeer

De betekenis van het Zoommeer voor watervogels hangt voor een belangrijk deel samen met de toestand van het watersysteem. De ontwikkelingen in het water worden vooral gestuurd door hoge en toenemende nutriëntgehalten. In de huidige situatie heeft het Zoommeer een beperkte betekenis voor trek- en wintervogels als fuut, krakeend, wintertaling en pijlstaart, maar geen enkele soort bereikt gemiddeld een aandeel van meer dan 1 % van de Nederlandse populatie. De toekomstige betekenis voor deze soorten zal afhangen van de keuzen die gemaakt worden: blijft het watersysteem zoet of wordt een eventueel herstel van de zoetzoutgradiënt in het Volkerak-Zoommeer nagestreefd? Het Zoommeer is momenteel ook van belang als rustgebied voor overtuigende vogels die bij laag water in de Oosterschelde foerageren. Het gaat dan vooral om grote aantallen van scholekster, bontbekplevier en steenloper.

Als broedgebied is het Zoommeer van enige betekenis geweest voor kustbroedvogels van zandplaten en schelpenstrandjes als kluut, bontbekplevier, strandplevier en visdief en tevens voor de zwartkopmeeuw. Door de vegetatiesuccessie is deze betekenis inmiddels sterk verminderd; broedparen van de genoemde soorten zijn vrijwel verdwenen. Op de nieuwe eilandjes bij de Speelmansplaat heeft zich een kleine kolonie gevestigd van de zilvermeeuw en de kleine mantelmeeuw. (Rijkswaterstaat, 2009) In paragraaf 4.3 en 4.4 wordt nader ingegaan op het voorkomen van de soorten rond het plangebied.

Uit een vergelijking tussen tabel 4.1 en de onderstaande tabellen blijkt ook dat de instandhoudingsdoelen voor de helft van de soorten niet gehaald wordt.

Tabel 4.2 Broedvogels in de Zoommeer

Soort	Doel-soort	Functie	Aantal in	2007	2008	2009	2010	2011	trend	Start trend	Trend sinds start	Trend sinds 2002
Kluut	x	b	paren	12	0	6	0	9	grafiek	1990	--	?
Strandplevier	x	b	paren	4	4	3	2	0	grafiek	1990	-	--
Visdief	x	b	paren	0	0	0	0	4	grafiek		++	?
Zwartkopmeeuw	x	b	paren	0	0	0	0	0	grafiek		-	?

Tabel 4.3 Niet-broedvogels in de Zoommeer

Soort	Doel-soort	Functie	Aantal in	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	trend	Start trend	Trend sinds start	Trend sinds 01/02
Bergeend	x	f	seiz. gem.	-	85	-	82	71	grafiek	1987	-	-
Fuut	x	f	seiz. gem.	96	78	-	100	100	grafiek	1987	0	-
Grauwe Gans	x	f	seiz. gem.	179	166	316	310	291	grafiek	1988	++	?
Grauwe Gans	x	s	seiz. max.	-	-	-	-	-				
Kleine Zwaan		f	seiz. gem.	2	-	-	3	1	grafiek	1987	-	?
Kluut	x	f	seiz. max.	-	-	-	-	-		1987	--	
Kolgans		f	seiz. gem.	-	97	-	-	10	grafiek	1988	++	?
Krakeend	x	f	seiz. gem.	217	246	257	402	293	grafiek	1987	++	++
Kuifeend	x	f	seiz. gem.	1068	965	962	1123	882	grafiek	1987	+	-
Meerkoet	x	f	seiz. gem.	-	-	1224	1645	1653	grafiek	1987	++	++
Pijlstaart	x	f	seiz. gem.	-	53	-	45	-	grafiek	1986	0	?
Rotgans	x	f	seiz. gem.	111	34	53	102	-	grafiek	1986	?	-
Rotgans	x	s	seiz. max.	-	-	-	-	-				
Slobeend	x	f	seiz. gem.	-	-	-	68	-	grafiek	1987	+	0
Smient	x	s	seiz. gem.	-	-	-	-	-	grafiek	1987	?	?
Wintertaling	x	f	seiz. gem.	-	290	238	376	286	grafiek	1987	+	?

Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

Functie: b broeden, f foerageren, s slapen (slaapplaats)

Trends worden weergegeven voor de lange termijn (startjaar aangegeven) en voor de laatste tien jaar (broedvogels), resp. laatste tien seizoenen (winter- en trekvogels).

Gebruikte trend-symbolen:	
++	significante sterke toename van >5% per jaar
+	significante matige toename van < 5% per jaar
0	stabiel, geen significante trend
-	matige significante afname van < 5% per jaar
--	sterke significante afname van >5% per jaar
?	onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk

Het Zoommeer staat via het Schelde-Rijnkanaal in open verbinding met het Volkerakmeer. Het Volkerakmeer maakt deel uit van het Habitatrichtlijngebied Krammer- Volkerak. Het Krammer-Volkerak is aangewezen als Habitatrichtlijngebied voor kleine modderkruiper en bittervoorn (www.synbiosys.alterra.nl). Deze soorten zijn voor zover bekend nooit aangetroffen in het Zoommeer. (Waardenburg, 2010)

4.2. Oosterschelde

4.2.1. Algemeen

De Oosterschelde is een voormalig estuarium, dat na de aanleg van de Deltawerken is veranderd in een ondiepe baai met zout water en een gedempt getij. Het gebied herbergt de belangrijkste getijdennatuur van Zuidwest- Nederland in de vorm van droogvallende platen en schorren met de daarbij behorende grote hoeveelheden foeragerende en rustende wadvogels. Onder water bevindt zich een kleurrijke wereld, boordevol mariene wieren en dieren. Aan de noord- en zuidkant van de Oosterschelde behoort een kralensnoer van binnendijkse terreinen tot het Natura 2000-gebied. Deze zijn rijk aan milieugradiënten en zijn van belang voor onder meer zilte graslanden, broedende en rustende vogels en de Noordse woelmuis. Sinds 2002 heeft de Oosterschelde de status van Nationaal Park.

De Oosterschelde is in 2009 definitief aangewezen als Habitat- en Vogelrichtlijngebied. De kernopgaven voor de Oosterschelden luiden als volgt:

Kernopgaven	
	Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Noordzee, Waddenzee en Delta)
	Behoud of herstel ruimtelijke samenhang diep water, kreken, geulen, ondiep water, platen, kwelders of schorren, stranden en bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen. Behoud openheid, rust en donkerte. Voor vogels betekent dit voldoende rust en ruimte om te foerageren en voldoende rustige hoogwatervluchtplaatsen op korte afstand van foerageergebieden in het intergetijdengebied.
1.11	Rust- en foerageergebieden
	Behoud slikken en platen voor rustende en foeragerende niet-broedvogels zoals voor bonte strandloper A149, rosse grutto A157, scholekster A130, kanoet A143, steenloper A169 en eider A063 en rustgebieden voor gewone zeehond H1365 en grijze zeehond H1364.
1.13	Voortplantingshabitat
	Behoud ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen H2110) voor bontbekplevier A137, strandplevier A138, kluut A132, grote stern A191 en dwergstern A195, visdief A193 en grijze zeehond H1364.
1.16	Diversiteit schorren en kwelders
	Behoud (Waddenzee) en herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als

		hoogwatervluchtplaats.
1.19	Binnendijkse brakke gebieden	Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis *H1340, broedvogels (kluut A132, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) H7140_B, schorren en zilte graslanden (binnendijks) H1330_B (bijv. Yerseke Moer), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) H6430_B en als hoogwatervluchtplaats.

In tabel 4.4 zijn de instandhoudingsdoelen voor dit gebied opgenomen.

Tabel 4.4 Instandhoudingsdoelen Oosterschelde

		SVI Lande- lijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H1160	Grote baaien	--	=	>			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	-	>	=			
H1320	Slijkgrasvelden	--	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	-	>	=			
H7140B	Overgangs- en trilvenen veenmosrietlanden	-	>	>			
Habitatsoorten							
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	=	>		
H1365	Gewone zeehond	+	=	>	>		
Broedvogels							
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=			19
A132	Kluut	-	=	=			2000*
A137	Bontbekplevier	-	=	=			100*
A138	Strandplevier	--	>	>			220*
A191	Grote stern	--	=	=			4000*
A193	Visdief	-	=	=			6500*
A194	Noordse Stern	+	=	=			20
A195	Dwergstern	--	=	=			300*
Niet-broedvogels							
A004	Dodaars	+	=	=		80	
A005	Fuut	-	=	=		370	
A007	Kuifduiker	+	=	=		8	
A017	Aalscholver	+	=	=		360	
A026	Kleine Zilverreiger	+	=	=		20	
A034	Lepelaar	+	=	=		30	
A037	Kleine Zwaan	-	=	=			
A043	Grauwe Gans	+	=	=		2300	
A045	Brandgans	+	=	=		3100	
A046	Rotgans	-	=	=		6300	
A048	Bergeend	+	=	=		2900	
A050	Smient	+	=	=		12000	
A051	Krakeend	+	=	=		130	
A052	Wintertaling	-	=	=		1000	
A053	Wilde eend	+	=	=		5500	
A054	Pijlstaart	-	=	=		730	

A056	Slobeend	+	=	=		940	
A067	Brilduiker	+	=	=		680	
A069	Middelste Zaagbek	+	=	=		350	
A103	Slechtvalk	+	=	=		10	
A125	Meerkoet	-	=	=		1100	
A130	Scholekster	--	=	=		24000	
A132	Kluut	-	=	=		510	
A137	Bontbekplevier	+	=	=		280	
A138	Strandplevier	--	=	=		50	
A140	Goudplevier	--	=	=		2000	
A141	Zilverplevier	+	=	=		4400	
A142	Kievit	-	=	=		4500	
A143	Kanoet	-	=	=		7700	
A144	Drieteenstrandloper	-	=	=		260	
A149	Bonte strandloper	+	=	=		14100	
A157	Rosse grutto	+	=	=		4200	
A160	Wulp	+	=	=		6400	
A161	Zwarte ruiter	+	=	=		310	
A162	Tureluur	-	=	=		1600	
A164	Groenpootruiter	+	=	=		150	
A169	Steenloper	--	=	=		580	

4.2.2. Voorkomen habitattypen

Het meest stikstofgevoelige habitatype betreft *H7140B Overgangs- en trilveen (veenmosrietlanden)* met een kritische depositie van 714 mol N/ha/jr. De achtergronddepositie in het Natura 2000-gebied is op de oevers en binnendijs overal hoger (ca. 770 – 1520 mol N/ha/jr.) dan deze kritische depositiewaarde, zodat ook bij een geringe extra stikstofdepositie significant negatieve effecten op dit habitatype niet kunnen worden uitgesloten. Op de oevers en binnendijs zijn ook de habitattypen H1310A en H1330B gelegen. De ligging van de habitattypen wordt hieronder nader beschreven.

Tabel 4.5 Kritische depositiewaarden habitattypen Oosterschelde

		KDW in mol N/ha/jr.
H1160	Grote baaien	> 2400
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	1643
H1320	Slijkgrasvelden	1643
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijs)	1571
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijs)	1571
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	714

H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)

H1310A komt binnendijs voor, in combinatie met H1330B, aan de zuidkust van Schouwen (in vrijwel alle traditionele inlagen en karrenvelden, natuurontwikkelingsgebieden in het kader van Plan Tureluur gebieden, Koudekerksche Inlagen, Inlaag Zuidhoek, Schakerloopolder), in beperkte oppervlakken in de Koude- en Kaarspolder en in de Deesche Watergang. H1310_A wordt verder gevonden in het Krekengebied Ouwerkerk. Een voorwaarde voor het ontwikkelen van dit habitatype is de aanwezigheid van zout (kwel)water. (Rijkswaterstaat, 2009)

H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijs)

Dit habitatype komt voor in combinatie met H1310A, zie hierboven. Verder komt het type voor aan de zuidkust van Tholen (Scherpenissepolder, Schakerloopolder en de Noordpolder). Een voorwaarde voor het ontwikkelen van dit habitatype is de aanwezigheid van zout (kwel)water. (Rijkswaterstaat, 2009)

H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)

Dit habitatype wordt amper aangetroffen in de Oosterschelde. Er ligt ruwweg 1 – 2 hectare in de Inlaag Vlietepolder. Het precieze areaal in de Vlietepolder en de rest van de Oosterschelde is niet bekend. (Rijkswaterstaat, 2009)

Strand- en bontbekplevier gelden ook als stikstofgevoelig aangezien hun broedhabitat (kale zandplaten) sneller dichtgroeit onder invloed van extra stikstof (Alterra-rapport 2359).

De overige kwalificerende (vogel)soorten leven in dynamische, zoute, voedselrijke en/of kalkrijke habitats en zijn om die reden niet gevoelig voor extra stikstofdepositie.

4.2.3. Voorkomen habitatsoorten**H1365 Gewone Zeehond**

Voor de gewone zeehond is een regiodoelstelling geformuleerd voor een behoud van het oppervlak aan leefgebied en een verbetering van de kwaliteit van het leefgebied voor ten minste 200 zeehonden. Binnen de Delta levert de Voordelta de belangrijkste bijdrage (45% in 2006/2007), eerst gevolgd door de Westerschelde (33%) en daarna de Oosterschelde (24%). De Oosterschelde herbergde in het seizoen 2006/2007 24% van het totaal aantal zeehondsdagen van de gewone zeehond in de zoute Delta. Ten opzichte van het seizoen 2005/2006 nam de soort hier iets af. De grootste aantallen werden waargenomen in de periode april-augustus met een maximum van 44 exemplaren in augustus. Met 95% van het totaal aantal waargenomen zeehonden vormen de ligplaatsen rond de geulen van de Roggeplaat veruit het belangrijkste gebied in de Oosterschelde. Binnen de Roggeplaat is ten opzichte van het vorige telseizoen een lichte verschuiving merkbaar van de Westgeul naar de naastgelegen Middengeul. De monding van de Westgeul wordt steeds ondieper en is daardoor wellicht minder aantrekkelijk aan het worden voor de soort. Incidenteel werden in 2006/2007 gewone zeehonden waargenomen op de Neeltje Jansplaat, Galgeplaat, de Slikken van de Dortsman en het Noordergaatje bij Yerseke. Het rusthabitat van de gewone zeehond bestaat uit rotskusten, zandplaten en zandstranden. Een belangrijke voorwaarde voor het voorkomen van rustplaatsen is het ontbreken van menselijke verstoring en directe toegang tot diep water (Rijkswaterstaat, 2009). De Oosterschelde kent overigens al regelingen om de rust op platen te garanderen (zie bijlage 5).

Figuur 4.1 Zeehonden in de Oosterschelde (bron: Geoloket Provincie Zeeland)

H3140 Noordse Woelmuis

In 2002 zijn inventarisaties uitgevoerd op Tholen, maar daarbij zijn geen Noordse woelmuizen gevonden. In 2004 zijn inventarisaties uitgevoerd op Schouwen Duiveland, waarbij de soort onder andere is aangetroffen aan de zuidkust van Schouwen. In 2007 is Schouwen Duiveland weer geïnventariseerd, waarbij de soort nog op enkele locaties werd gevonden (ten westen van Burghsluis, Schelphoek binnendijks en Inlaag Zuidhoek). Aan de noordkust van Noord-Beveland zijn ook inventarisaties uitgevoerd in 2007, maar hierbij werd de Noordse woelmuis niet (meer) aangetroffen. Inventarisaties van deze soort zijn nooit gebiedsdekkend. Ieder jaar worden verschillende locaties onderzocht. (Rijkswaterstaat, 2009)

De soort is typerend voor vochtige tot uitgesproken natte vegetaties in laagveen-, veen op klei en buitendijkse gebieden. De Noordse woelmuis is een vrijwel strikte herbivoor met een weinig selectieve voedselkeuze. Gedurende de wintermaanden zoeken de Noordse woelmuizen de drogere delen in een leefgebied op om te overwinteren. Vandaar uit worden in de loop van het voorjaar dan weer geschikter wordende plekken bewoond. De afstanden die worden afgelegd tussen zomer- en winterhabitat zijn hooguit enkele tientallen meters, maar kunnen veel groter zijn (tot 200 meter). Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de soort erg mobiel is. Het voedsel van de Noordse woelmuis bestaat uit rietspruiten, zeggen, biez en (schijn)grassen. De Noordse woelmuis leeft in rietlanden, zeggenvegetaties, drassige hooilanden, vochtige extensief gebruikte (zowel maaien als begrazen) weilanden met strooisellaag en in vochtige oevervegetaties langs meren, rivieren, zeearmen, kreken, wielen en kleiputten. Wanneer er geen concurrentie van andere woelmuissoorten optreedt, worden ook drogere biotopen zoals wegbermen, dijktafuds en droge graslanden bezet. (Rijkswaterstaat, 2009)

In of in de omgeving van het plangebied komt de Noordse woelmuis naar verwachting niet voor. Het plangebied kent een hoge mate van verstoring en het voorkomen van andere woelmuizen wordt niet uitgesloten.

4.2.4. Voorkomen broedvogels en niet-broedvogels

Uit een vergelijking van tabel 4.4 met tabel 4.6 blijkt dat er voor veel vogels sprake is van een positieve trend. In paragraaf 4.3 en 4.4 is het voorkomen van de soorten in en om het plangebied beschreven.

Tabel 4.6 Broedvogels in de Oosterschelde

broedvogels												
Soort	Doel-soort	Functie	Aantal in	2007	2008	2009	2010	2011	trend	Start trend	Trend sinds start	Trend sinds 2002
Bontbekplevier	x	b	paren	57	73	69	67	72	grafiek	1990	+	0
Bruine Kiekendief	x	b	paren	-	-	-	-	-				
Dwergstern	x	b	paren	2	65	61	31	61	grafiek	1991	++	?
Grote Stern	x	b	paren	2023	700	240	250	458	grafiek		++	++
Kluut	x	b	paren	786	939	937	620	731	grafiek	1990	+	0
Noordse Stern	x	b	paren	21	21	20	25	11	grafiek	1990	++	?
Strandplevier	x	b	paren	21	25	19	25	45	grafiek	1990	0	?
Visdief	x	b	paren	760	1322	1472	1611	1390	grafiek	1990	+	0

Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

Tabel 4.7 Niet-broedvogels in de Oosterschelde

Soort	Doel-soort	Functie	Aantal in	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	trend	Start trend	Trend sinds start	Trend sinds 01/02
Aalscholver	x	f	seiz. gem.	395	423	419	384	404	grafiek	1987	+	0
Bergeend	x	f	seiz. gem.	2119	2562	2189	1751	1874	grafiek	1987	0	-
Bontbekplevier	x	f	seiz. gem.	277	334	297	221	317	grafiek	1987	0	0
Bonte Strandloper	x	f	seiz. gem.	19582	19466	15792	18127	15747	grafiek	1987	0	0
Brandgans	x	f	seiz. gem.	5877	5797	5175	8874	10368	grafiek	1987	++	++
Brandgans	x	s	seiz. max.	-	-	-	4622	-				
Brilduiker	x	f	seiz. gem.	509	388	241	324	282	grafiek	1987	0	-
Dodaars	x	f	seiz. gem.	157	156	139	116	121	grafiek	1987	+	+
Drieteenstrandloper	x	f	seiz. gem.	395	765	628	604	524	grafiek	1987	++	++
Fuut	x	f	seiz. gem.	406	437	378	264	306	grafiek	1987	+	?
Geoorde Fuut		f	seiz. gem.	85	141	92	115	124	grafiek	1988	++	++
Goudplevier	x	f	seiz. gem.	2729	2720	1637	1329	1590	grafiek	1987	+	?
Gauwe Gans	x	f	seiz. gem.	3912	3533	3654	3520	4275	grafiek	1987	++	+
Gauwe Gans	x	s	seiz. max.	-	-	-	3200	-				
Groenpootruiter	x	f	seiz. gem.	159	132	119	167	141	grafiek	1987	0	?
Grutto		f	seiz. gem.	215	242	147	116	179	grafiek	1987	++	0
Kanoet	x	f	seiz. gem.	11303	8941	7715	7913	4503	grafiek	1987	0	-
Kievit	x	f	seiz. gem.	5951	5491	4836	2836	3536	grafiek	1987	++	?
Kleine Zilverreiger	x	f	seiz. gem.	62	64	55	30	37	grafiek	1987	++	?
Kleine Zwaan	x	s	seiz. max.	-	-	-	-	-				
Kluut	x	f	seiz. gem.	861	931	619	562	560	grafiek	1987	+	0
Kolgans		f	seiz. gem.	522	432	476	469	558	grafiek	1987	++	++
Krakeend	x	f	seiz. gem.	174	299	170	186	199	grafiek	1987	++	?
Kuifduiker	x	f	seiz. gem.	17	16	11	12	29	grafiek	1987	++	++
Lepelaar	x	f	seiz. gem.	55	68	76	84	84	grafiek	1987	++	++
Meerkoet	x	f	seiz. gem.	982	1164	766	613	741	grafiek	1987	0	?
Middelste Zaagbek	x	f	seiz. gem.	382	328	275	294	433	grafiek	1987	+	?
Pijlstaart	x	f	seiz. gem.	513	488	392	401	310	grafiek	1987	0	-
Rosse Grutto	x	f	seiz. gem.	4170	3986	4066	5025	5155	grafiek	1987	0	0
Rotgans	x	f	seiz. gem.	7545	7316	5952	6607	6195	grafiek	1987	0	0
Rotgans	x	s	seiz. max.	-	-	-	325	-				
Scholekster	x	f	seiz. gem.	24850	22462	23395	25345	24411	grafiek	1987	-	-
Slechtvalk	x	f	seiz. max.	18	12	17	13	15	grafiek	1990	++	?
Slobeend	x	f	seiz. gem.	1025	1021	697	622	563	grafiek	1987	+	-
Smient	x	f	seiz. gem.	9892	8757	8486	17189	10440	grafiek	1987	+	?
Steenloper	x	f	seiz. gem.	1219	1164	1087	972	997	grafiek	1987	0	+
Strandplevier	x	f	seiz. gem.	20	30	25	28	37	grafiek	1987	-	?
Toendrarietgans		f	seiz. gem.	228	0	0	102	143	grafiek	1987	++	++
Tureluur	x	f	seiz. gem.	2059	2307	2140	1875	1858	grafiek	1987	+	+
Wilde Eend	x	f	seiz. gem.	4444	4724	5438	5167	5571	grafiek	1987	0	0
Wintertaling	x	f	seiz. gem.	1361	996	895	1295	1799	grafiek	1987	++	?
Wulp	x	f	seiz. gem.	11970	11423	12120	13247	12884	grafiek	1987	+	++
Zilverplevier	x	f	seiz. gem.	5990	4812	5216	5390	5172	grafiek	1987	0	+
Zwarte Ruiter	x	f	seiz. gem.	262	193	224	179	220	grafiek	1987	0	-

Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

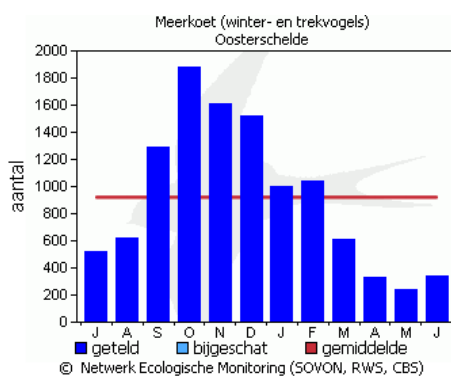
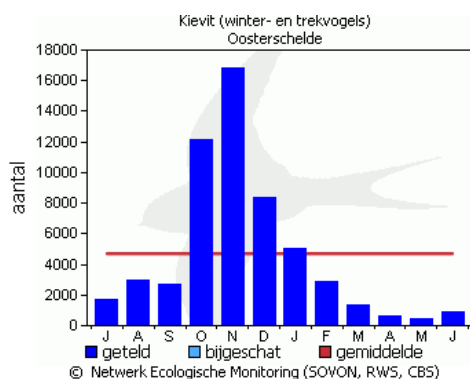
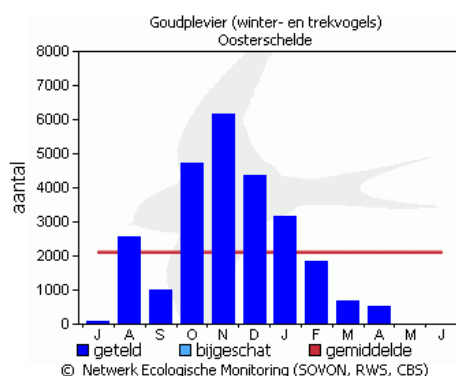
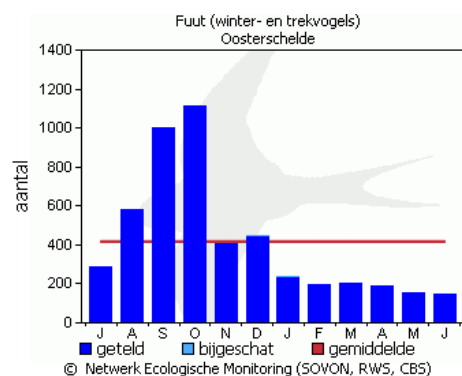
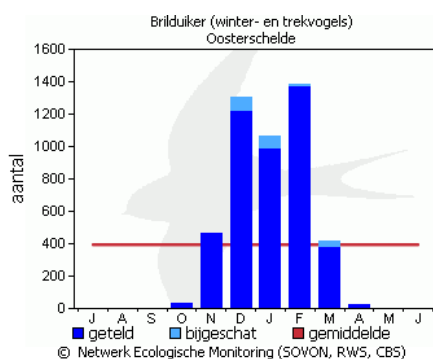
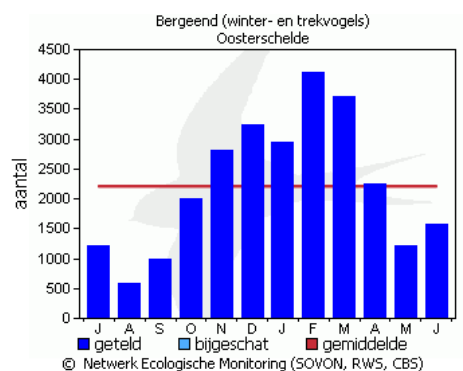
Functie: b broeden, f foerageren, s slapen (slaapplaats)

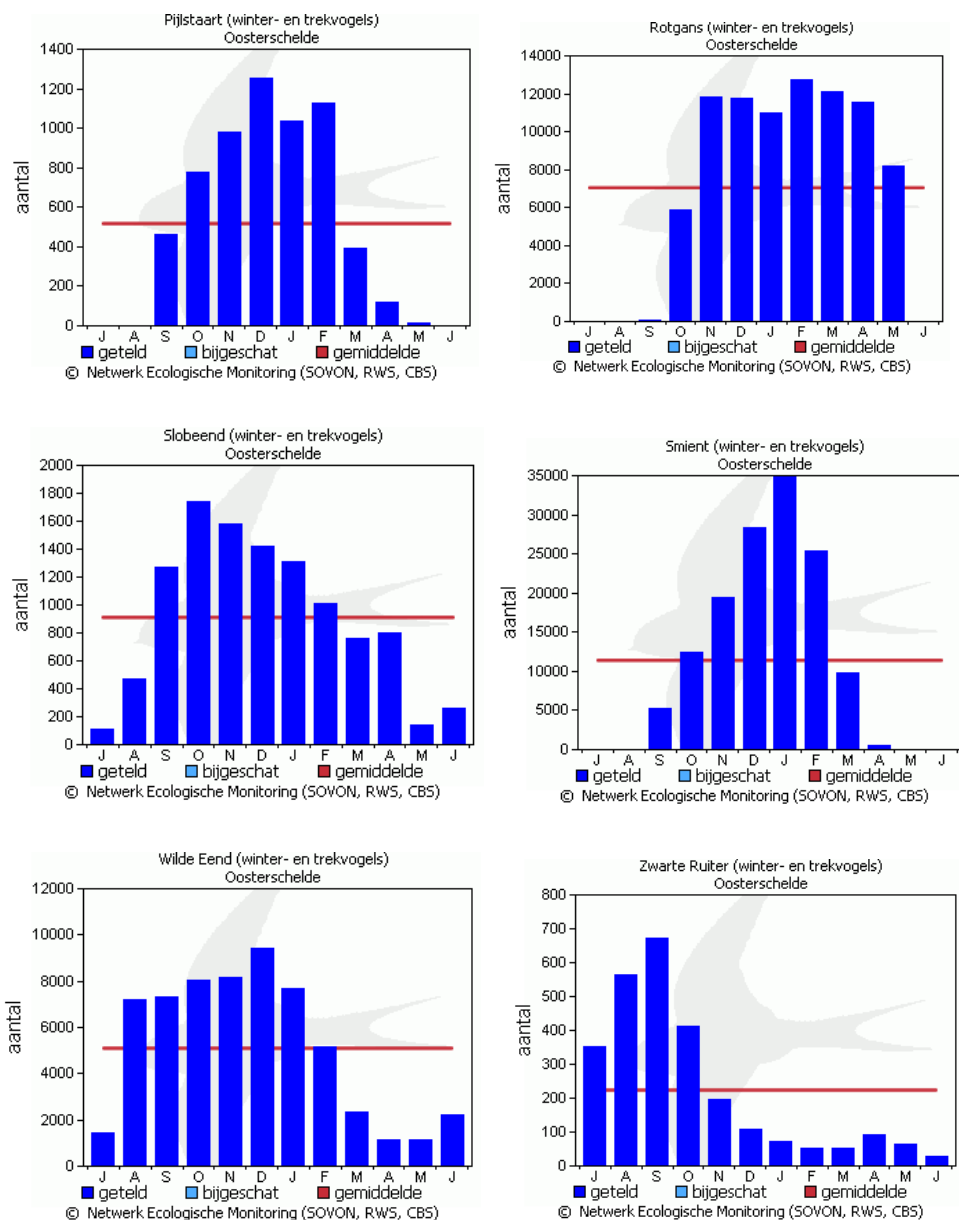
Trends worden weergegeven voor de lange termijn (startjaar aangegeven) en voor de laatste tien jaar (broedvogels), resp. laatste tien seizoenen (winter- en trekvogels).

Gebruikte trend-symbolen:

- ++ significante sterke toename van >5% per jaar
- + significante matige toename van < 5% per jaar
- 0 stabiel, geen significante trend
- matige significante afname van < 5% per jaar
- sterke significante afname van >5% per jaar
- ? onzeker, geen betrouwbare trendindicatie mogelijk

Uit de onderstaande afbeeldingen wordt afgeleid welke soorten tijdens het recreatieseizoen voorkomen in de Oosterschelde.

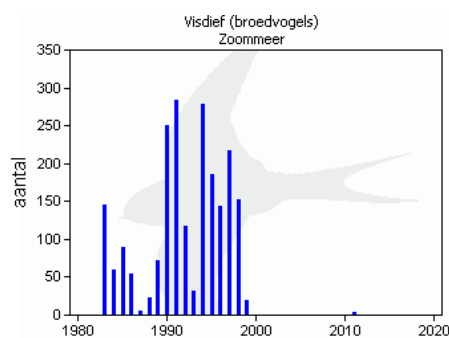

De brilduiker, rotgans, pijlstaart en smient komen tijdens het recreatieseizoen (mei t/m september) niet of nauwelijks voor in de Oosterschelde. Dit zijn echte overwintelaars. De bergeend, goudplevier, Kievit, meerkoet en slobeend komen wel in (een deel van) het recreatieseizoen voor, maar zijn toch merendeel wintergasten. De slobeend kent wel al een toename in aantallen in augustus. De zwarte ruiter komt in de zomer voor, maar bevindt zich als steltloper niet op het open water, daar waar de (water)recreatie vanuit het plangebied plaatsvindt. De wilde eend en fuut zijn soorten die in grote aantallen voorkomen in de nazomer (augustus en september), waarbij er een overlap is met de grote aantallen recreanten in augustus.

De effectbeschrijving op de Oosterschelde richt zich gezien bovenstaande op de slobeend, fuut en wilde eend.

4.3. Broedvogels in en om het plangebied

In tabel 4.2 is een overzicht weergegeven van de totale aantallen broedparen van kwalificerende of begrenzende broedvogelsoorten in het Zoommeer voor de periode 2007 t/m 2011. De meeste soorten broeden op de Princesseplaat en/of op twee eilandjes in een natuurontwikkelingsplas ten oosten van de Kreekraksluizen. Alleen de visdief maakt mogelijk gebruik van de (directe omgeving van) de Speelmansplaten om daar te rusten en/of foerageren. (Bureau Waardenburg, 2010) De visdief heeft belang bij kaal of spaarzaam begroeid land, wat steeds minder aanwezig is in het Zoommeer. Troebel water zorgt mogelijk voor verslechtering van zijn foerageergebied. In het Zoommeer is sprake van vertroebeling door blauwalg en vindt verzuivering plaats. Dit blijkt ook uit de onderzoeksgegevens van Sovon (zie hieronder). De soort is nauwelijks meer aanwezig in het Zoommeer.

Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS)

Op de Speelmansplaten zelf broeden geen kwalificerende of begrenzende broedvogelsoorten (Bureau Waardenburg, 2010).

4.4. Niet-broedvogels in en om het plangebied

Hoogwatervluchtplaatsen Zoommeer

Op en rond de Speelmansplaten aan de Zoommeerkant kunnen jaarrond belangrijke aantallen watervogels rusten en/of foerageren, met name steltlopers, eenden en meeuwen (tabel 4.8). Tussen het recreatieterrein de Speelmansplaten en de Bergsediepsluis, aan de noordkant van de Oesterdam, bevindt zich een belangrijke hoogwatervluchtplaats (hvp) van o.a. steltlopers en bergeenden, die twee keer per dag tijdens hoogwater in de Oosterschelde hier in het Zoommeer komen rusten (RIKZ telgebied ZO532) (figuur 4.2). Kleinere hvp's nabij de Speelmansplaten bevinden zich in het Zoommeer nabij de vogeleilanden ten noorden van het recreatieterrein (RIKZ 39 telgebied ZO537) en bij de natuurontwikkeling van het RAK (RIKZ telgebied ZO536).

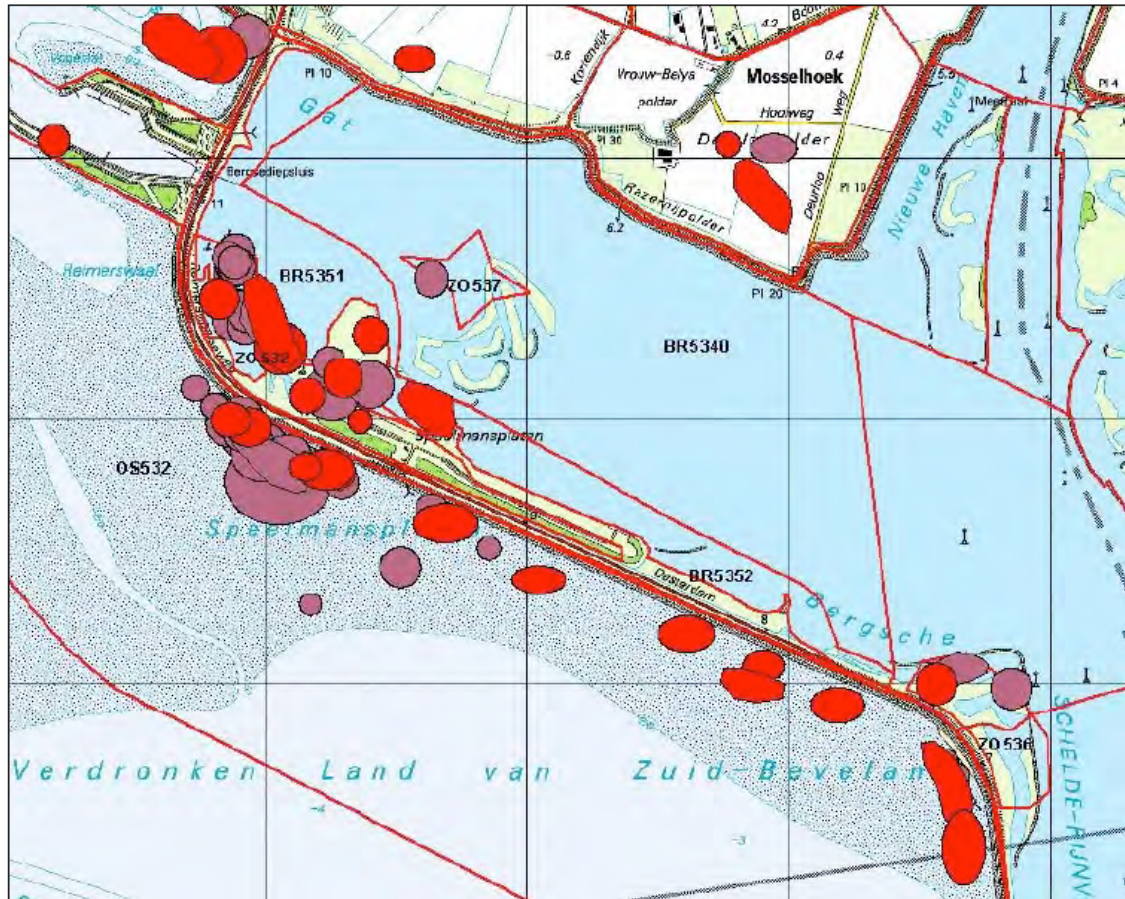
Langs de zuidoever van de Oesterdam (RIKZ telgebied OS532) overtuigen ook belangrijke aantallen vogels (vooral scholeksters). Mogelijk maken deze vogels ook gebruik van de hvp's bij de Speelmansplaten en bestaat uitwisseling tussen de verschillende hvp's. Tijdens laagwater foerageert het merendeel van de vogels, die gebruik maken van genoemde hvp's, op de drooggevalen slikken en platen in de Oosterschelde. De omgeving van de Speelmansplaten wordt tijdens hoogwater vooral als hvp gebruikt door rotgans, bergeend, scholekster, rosse grutto, wulp en tureluur (tabel 4.8). De seizoenspatronen van deze soorten (figuur 4.3), zoals vastgesteld op de verschillende hvp's gelegen in en rond het recreatieterrein Speelmansplaten (telgebieden ZO532, ZO536 en ZO537), laten zien dat ook gedurende het recreatie seizoen in het zomerhalfjaar (mei – oktober) relatief grote aantallen

vogels komen rusten in de directe omgeving van het recreatieterrein Speelmansplaten. (bron: Waardenburg, 2010)

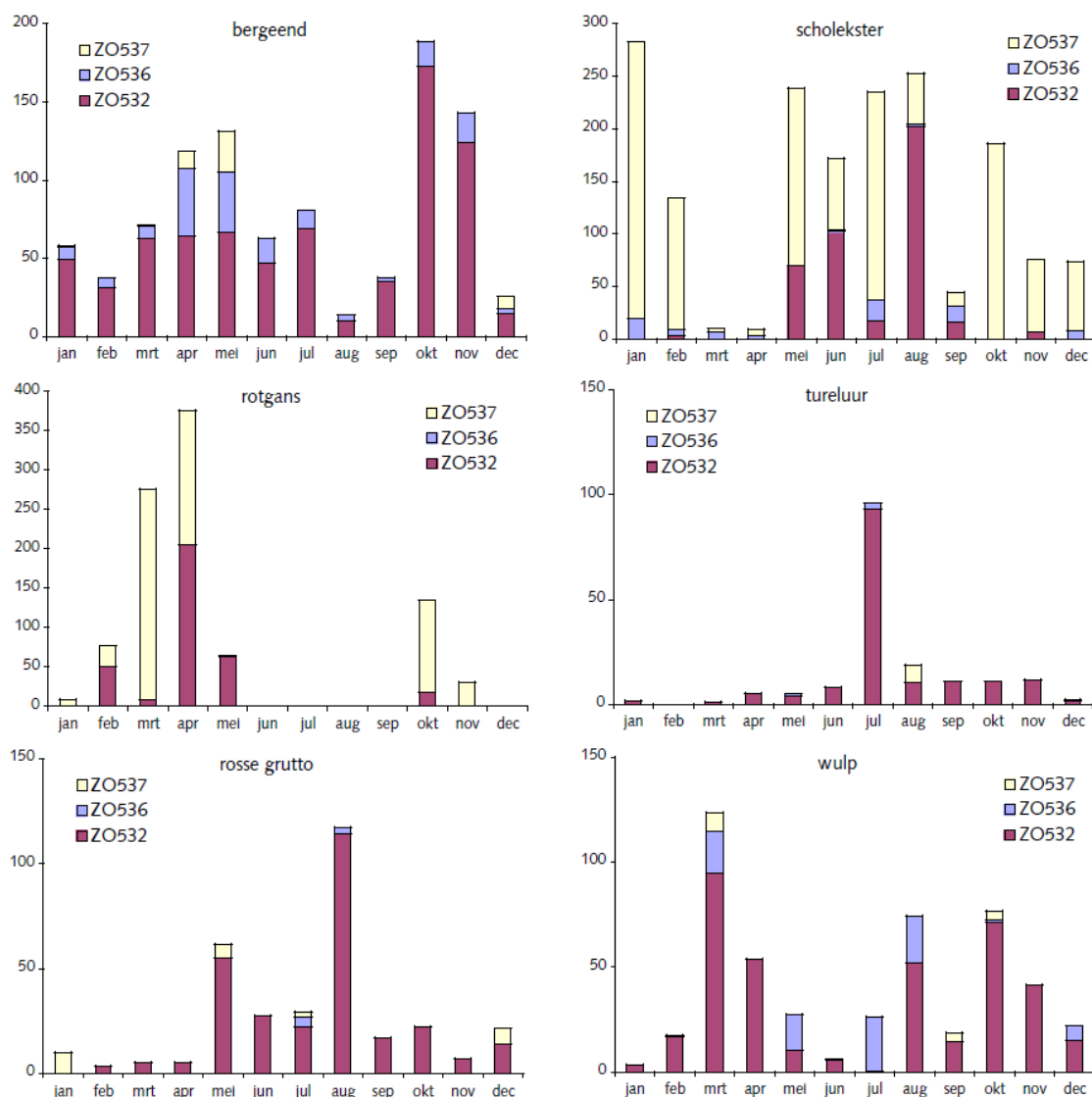
Tabel 4.8 Gemiddeld seizoensmaximum voor kwalificerende en begrenzend niet-broedvogelsoorten in de periode 1999 – 2004 vastgesteld tijdens hoogwatertellingen in vier RIKZ telgebieden in de omgeving van de Speelmansplaten. De eerste drie telgebieden overlappen met of liggen nabij de Speelmansplaten aan de Zoommeerkant. De vierde ligt aan de Oesterdam aan de Oosterscheldekant. Voor ligging van de telgebieden, zie figuur 4.2 (gegevens RIKZ) (bron: Waardenburg, 2010)

soort	ZO532	ZO536	ZO537	OS532
fuut	0	0	0	159
kuifduiker	0	0	0	22
aalscholver	0	0	0	20
kleine zilverreiger	0	0	0	0
lepelaar	0	0	0	0
kleine zwaan	0	0	0	0
grauwe gans	0	0	0	0
brandgans	0	0	0	0
rotgans	266	0	314	338
bergeend	209	92	35	509
smient	0	0	0	230
krakeend	0	0	0	32
wintertaling	0	0	0	27
pijlstaart	36	5	0	40
slobeend	0	0	0	25
kuifeend	0	0	0	6
brilduiker	0	0	0	245
middelste zaagbek	0	0	0	582
nonnetje	0	0	0	0
visarend	0	0	0	1
slechtvalk	0	0	0	0
meerkoot	0	0	0	3
scholekster	274	35	549	3.001
kluut	0	0	0	0
kievit	0	0	0	0
bontbekplevier	7	1	0	7
strandplevier	0	0	0	0
zilverplevier	0	1	0	1
goudplevier	0	0	0	0
kanoet	0	0	0	0
drieteenstrandloper	0	0	0	0
bonte strandloper	0	0	5	164
rosse grutto	174	7	16	53
grutto	0	0	0	0
wulp	127	67	14	129
zwarte ruiter	6	2	0	0
tureluur	93	4	8	133
steenloper	0	0	2	46
reuzenstern	0	0	0	0

De vogels het dichtst bij het recreatieterrein rusten in de hoek van het ondiepe watergedeelte net ten westen van de Speelmansplaten, met verschillende concentraties vogels tot aan de Bergsediepsluis (figuur 4.2 en 4.3). Het gaat hierbij in het voorjaar vooral om rotgans, wulp, bergeend en rosse grutto, in de zomer om scholekster, rosse grutto, wulp en tureluur en in de herfst om bergeend, scholekster, wulp en tureluur (figuur 4.3). De maximum aantallen voor deze soorten lopen hier uiteen van 127 vogels voor wulp tot 274 voor scholekster (tabel 4.8). Tijdens het speciale onderzoek naar de ligging van hoogwatervluchtplaatsen in 2003 en 2004 werd ontdekt dat op het recreatieterrein Speelmansplaten zelf tijdens hoogwater in de Oosterschelde soms door groepen scholeksters, rosse grutto's, bergeenden e.a. wordt gerust (figuur 4.2). Dit werd zowel in zomer- als winterhalfjaar vastgesteld (bijv. 9 juli 2003; 910 scholeksters en 19 januari 2004 590 scholeksters). In de zomerperiode ging het om een periode waarbij er geen recreanten aanwezig waren doordat het gebied afgesloten was voor waterrecreatie vanwege blauwalgen en in de winter ging het om een periode met harde wind. In beide gevallen is het waarschijnlijk dat het vooral om vogels (i.g.v. scholeksters) gaat die van de hoogwatervluchtplaats afkwamen aan de zuidzijde van de Oesterdam (hieronder besproken). (bron: Waardenburg, 2010)

Figuur 4.2 Ligging van RIKZ telgebieden voor hoogwatertellingen (ZO532, ZO536, ZO537 en OS532) en RIZA telgebieden voor zoetwatertellingen (BR5351, BR5352 en BR5340) (bron: Waardenburg, 2010)

Figuur 4.3 Seizoenspatroon van een selectie van vogelsoorten aanwezig in RIKZ telgebieden ZO532, ZO536 en ZO537 (hoogwatervluchtplaatsen ten westen, noorden en oosten van het recreatieterrein, zie figuur 4.1 voor ligging van telgebieden). Weergegeven is het gemiddeld aantal per maand in de periode 1999/2000 – 2004/2005 vastgesteld tijdens hoogwatertellingen door het RIKZ. Samen met de vogels die in OS532 onder aan de dijk van de Oesterdam bij hoogwater rusten, maken deze vogels tijdens laag water gebruik van de foerageergebieden in het oostelijk deel van de Oosterschelde. Naar verwachting vindt daarmee uitwisseling plaats van vogels op de hvp's in de drie telgebieden aan de Speelmansplattenkant en het gebied aan de Oosterscheldekant. (Bureau Waardenburg, 2010)

Hoogwatervluchtplaatsen Oesterdam / Oosterschelde

De zuidoever van de Oesterdam maakt deel uit van het RIKZ telgebied OS532. Vergelijking van gemiddelde seizoensmaxima van de Vogelrichtlijnsoorten in dit telgebied (tabel 4.8) met de significantiegrenzen in tabel 4.4, geeft aan dat in telgebied OS532 (inter)nationaal belangrijke aantallen bergeenden, krakeenden, brilduikers en steenlopers aanwezig kunnen zijn (aantal groter dan significantiegrens). RIKZ telgebied OS532 strekt zich uit van de landtong bij de Bergsediepsluis in het noorden tot zuidelijk van de Kreekraksluizen in het zuiden. De in tabel 4.8 gepresenteerde aantallen zijn dus in een veel groter gebied

vastgesteld dan de directe omgeving van het plangebied. In de periode september 2002 – maart 2004 is tijdens maandelijkse hoogwatertellingen het ruimtelijk voorkomen en de samenstelling van de aanwezige hvp's gedetailleerd in kaart gebracht (gegevens RIKZ). De tijdens deze tellingen gekarteerde hvp's langs de zuidoever van de Oesterdam (figuur 4.2) bestonden voornamelijk uit groepen overrijende scholeksters. Deze soort wordt hier jaarrond op de 40 hvp's aangetroffen, met de grootste aantallen in het winterhalfjaar (figuur 4.3). In de nazomer kunnen hier echter ook grote aantallen scholeksters worden aangetroffen, maximaal 2.450 ex. in augustus 2003 (gegevens RIKZ). Steenlopers werden in deze periode langs de Oesterdam buitendijks alleen vastgesteld ter hoogte van de natuurbouw van het RAK (de meest zuidelijke hvp's langs de Oesterdam in figuur 4.2) in relatief kleine aantallen (maximum 43 ex. in november 2002) en alleen in het winterhalfjaar. Concentraties van bergeenden, krakeenden en brilduikers werden niet opgemerkt (of niet als dusdanig gekarteerd), waarschijnlijk omdat deze soorten tijdens hoogwater vooral verspreid voorkomen op het open water. De piekaantallen van bergeend, krakeend, brilduiker en steenloper worden overigens in dit deel van de Oosterschelde vooral in het winterhalfjaar aangetroffen (gegevens RIKZ), wanneer zo goed als geen verstoring van recreanten verwacht hoeft te worden. (Bureau Waardenburg, 2010)

Foeragerende vogels in het Zoommeer

Naast bovengenoemde soorten, die het Zoommeer vooral gebruiken als hoogwatervluchtplaats, komen in de omgeving van de Speelmansplaten enkele watervogelsoorten voor die hier in het Zoommeer zowel foerageren als rusten. In het kader van de Vogelrichtlijn zijn verschillende soorten relevant. Het betreft hier watervogels van het zoete milieu, zoals meerkoet en kuifeend. Van deze soorten zijn geen gedetailleerde gegevens met betrekking tot de verspreiding binnen de telgebieden voorhanden, maar de meeste soorten foerageren verspreid op het open water en komen vooral in het winterhalfjaar voor. Van de twee telgebieden die het open water grenzend aan de Speelmansplaten bestrijken, zijn voor drie maanden langjarige gegevens voorhanden (tabel 4.9). (bron: Waardenburg, 2010)

Soort	januari	mei	september
fuut	121,8	5,7	35,9
aalscholver	15,2	3,0	31,0
grijske gans	85,5	6,7	15,2
brandgans	0,0	13,0	0,0
rosgans	601,3	45,0	0,0
bergeend	1,6	26,3	6,7
smient	208,9	0,0	0,0
krakeend	1,1	34,2	4,3
wintertaling	0,0	0,0	11,2
pijlstaart	0,0	0,0	9,0
slobeend	0,0	12,5	5,1
kuifeend	195,9	29,0	178,6
meerkoet	10,8	11,8	72,9
scholekster	0,0	102,7	0,3
kluut	0,0	49,7	0,1
bontbekplevier	0,0	0,0	0,0
steenloper	0,0	0,0	0,0

Tabel 4.9 Gemiddeld aantal vogels per maand voor kwalificerende en begrenzend niet-broedvogelsoorten van SBZ Zoommeer in de periode 1999 – 2004 vastgesteld tijdens de maandelijkse tellingen van de Zoete Rijkswateren, de maandelijkse Ganzen- en Zwanentellingen en de jaarlijkse Midwintertellingen (periode 1998-2004) in de omgeving van de Speelmansplaten (telgebieden BR5340 en BR5332, figuur 4.4, gegevens via SOVON, Janssen 2005). (bron: Bureau Waardenburg, 2010)

Over de verspreiding binnen de telgebieden is op basis van waarnemingen van Bureau Waardenburg bekend dat de meeste vogels op honderden meters afstand van het recreatieterrein verblijven, doorgaans in de luwte van de Bergsediepsluis, langs de dijk aan de noordzijde van telgebied BR5340 en aan de oostkant van BR5332 (met name rustende rotganzen, smienten en kuifeend). (Bureau Waardenburg, 2010)

Figuur 4.4 De ligging van de SOVON watervogeltelgebieden (bron: Waardenburg, 2010)

Van het telgebied waar het recreatieterrein in valt zijn slechts voor één maand gegevens beschikbaar (mei 2004, tabel 4.10). Gezien het soortenspectrum in tabel 4.10 voor telgebied BR5352 zijn er ook vogels geteld in het watergebied ten westen direct grenzend aan het recreatieterrein (bergeend) en ten noorden van het gebied (bijv. kuifeend als typische soort van open water). Van het telgebied BR5352 zijn alleen oudere gegevens voorhanden, toen samengenomen als telcluster met telgebied BR5351 (gegevens uit Poot 2003, zie figuur 4.4 voor ligging telgebied BR5351). Op basis van eigen waarnemingen is bekend dat indien het recreatieterrein niet door mensen wordt gebruikt, meerkoeten op het recreatieterrein op het gras foerageren. Het merendeel (>90%) van de meerkoeten foerageert echter elders in het Zoommeer langs de oevers en op het open water, op driehoeksmosselen en water- en oeverplanten (tabel 4.10). (Bureau Waardenburg, 2010)

Tabel 4.10 Aantal vogels in mei 2004 voor kwalificerende en begrenzend niet-broedvogelsoorten van SBZ Zoommeer tijdens de maandelijkse tellingen van de Zoete Rijkswateren in telgebied BR5352 (zie voor begrenzing figuur 4.4; gegevens via SOVON, Janssen 2005) en het gemiddeld seizoensmaximum over de periode 1995/1996-1998/1999 voor de maanden september, januari en mei (alleen in deze maanden complete teldekking van alle clusters in het Zoommeer). (MWTL-gegevens RIZA, eerder gepubliceerd in Poot 2003, tabel 4.3). (bron: Waardenburg, 2010)

Seizoensmaximum soort	1995/1996-1998/1999		2004
	Zoommeer totaal	Telcluster BR5351+BR5352	BR5352 mei
fuut	363	32	13
aalscholver	426	142	5
lepelaar	1	0	0
grauwe gans	353	18	34
brandgans	4	1	12
rotgans	441	1	47
bergeend	303	43	217
smient	1820	47	0
krakeend	177	23	30
wintertaling	210	5	0
pijlstaart	186	8	0
slobeend	358	5	12
kuifeend	2426	665	40
meerkoet	2521	152	100
scholekster	328	8	367
kluut	172	3	42
bontbekplevier	34	0	1
strandplevier	3	0	0
steenloper	21	0	8

Uit bovenstaande informatie blijkt dat het plangebied geen bijzondere functie heeft voor niet-broedvogels. Alleen de meerkoet foerageert hier incidenteel. De hoogwatervluchtplaats ten westen van het plangebied is wel van groot belang voor diverse soorten.

4.5. Brabantse Wal

4.5.1. Algemeen

De Brabantse Wal bestaat uit diverse gebieden die op het grensgebied van het Brabantse hogere zandlandschap en de Zeeuwse kleilandschap van de Delta liggen. Het meest westelijke deel van het Kempense Plateau eindigt hier in een hoge steilwand. Loodrecht op deze steilwand bevinden zich enkele beekdalen. Op de Brabantse Wal komen meerdere stuifzandgebieden voor, behalve relatief recente stuifduinen betreft het hier ook veel oudere rivierduinen, die zijn ontstaan aan het einde van de laatste ijstijd. De Mattemburgh is een oud landgoed op de overgang van de Brabantse Wal naar de jonge zeeklei van de Oosterschelde. Door de gradiëntrijke ligging is er een grote biologische rijkdom. Op de Woensdrechtse Heide wordt stuifzand, naaldbos en gemengd bos aangetroffen. De Wouwse Plantage is een oud landgoed met gemengde bossen, landbouwgronden, een relict van een zandverstuiving en lange beukenlanen in de vorm van een ster. Zoomland is ontstaan uit vier zeventiende-eeuwse landgoederen. Het landgoed is opgebouwd uit gevarieerde gemengde bossen, wei- en bouwland, heide met eikenstrubben dichtgegroeid stuifzand en moeras. Kortenhoef (Beschermd Natuurmonument) bestaat uit natuurlijk bos en heidelandschap op een voormalig landgoed. Het noordelijke deel van het landgoed Grote Meer bestaat uit licht geaccidenteerde zandgronden met daarop plantages van voornamelijk naalddhout met hier en daar stukjes landbouwgrond en enkele natuurlijke vennen: het Grote

Meer, Kleine Meer en het Zwaluwmoer. De zuidelijke helft bestaat uit dennenbos, heide en zandverstuivingen.

Het gebied is een Vogel- en Habitatrichtlijngebied en is nog niet definitief als Natura 2000-gebied aangewezen. De kernopgaven voor het gebied luiden als volgt:

Kernopgaven		
6.01	Zeer zwakgebufferde vennen	Herstel en duurzaam behoud van grote zeer zwak gebufferde vennen H3110 in grote open heidevelden.
6.08	Structuurrijke droge heiden	Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.
6.09	Intern verbinden	Verbinden heide- en stuifzandencomplexen met oog op fauna.

In tabel 4.11 zijn de instandhoudingsdoelen voor de Brabantse Wal weergegeven.

Tabel 4.11 Instandhoudingsdoelen Brabantse Wal

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	--	>	>			
H2330	Zandverstuivingen	--	>	>			
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	--	>	>			
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	=	=			
H3160	Zure vennen	-	=	>			
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	>	>			
Habitatsoorten							
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=		
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	=	=		
Broedvogels							
A004	Dodaars	+	=	>			40
A008	Geoorde fuut	+	=	>			40
A072	Wespendief	+	=	=			10
A224	Nachtzwaluw	-	=	=			80
A236	Zwarte Specht	+	=	=			40
A246	Boomleeuwerik	+	=	=			100

4.5.2. Natuurwaarden Brabantse Wal

In bijlage 2 is een kaart met de ligging van de habitattypen opgenomen. Hieruit blijkt dat het Habitatrichtlijngebied met daarbinnen de kwalificerende habitattypen en stikstofgevoelige habitatsoorten (zie bijlage 3) op ruime afstand (> 3 km) van de snelwegen is gelegen.

Ook de kwalificerende broedvogels zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Zij zijn wel op kortere afstand van de snelwegen aanwezig (zie bijlage 4).

Voor habitat- en vogelrichtlijnsoorten is geen KDW vastgesteld. Wessels en Tuitert (2011) hebben in opdracht van Rijkswaterstaat (Dienst Verkeer en Scheepvaart) een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de stikstofgevoeligheid van VR- en HR-soorten. De resultaten uit het onderzoek voor de Habitatrichtlijnsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal zijn weergegeven in onderstaande tabel 4.12.

Voor de Vogelrichtlijnsoorten wordt gebruik gemaakt van het onderzoek dat Alterra/SOVON (Alterra-rapport 2359) in 2012 heeft uitgevoerd in opdracht van de provincie Noord-Brabant. Dit onderzoek gaat specifiek in op de effecten van stikstof op vogelsoorten in VR-gebieden in de autonome situatie in Noord-Brabant. Het resultaat voor de VR-soorten die gebruik maken van stikstofgevoelig leefgebied en die bovendien een stabiele of negatieve trend vertonen, is ook opgenomen in tabel 4.12.

Tabel 4.12 Stikstofgevoeligheid leefgebied van HR- en VR-soorten waarvoor instandhoudingsdoelen gelden in het Natura 2000-gebied Brabantse Wal

HR- en VR-soorten		broedhabitat- /verblijfplaats	foerageerhabitat	wel/niet aanwezig (bron: aanwijzingsbesluit en concept beheerplan)
H1166	kamsalamander	Voortplantingsbiotopen zijn vrij grote, geïsoleerde, stilstaande, onbeschaduwde of licht beschaduwde, voedselrijke, visvrije wateren zoals poelen, vennen, sloten en overstromingsvlaktes langs oevers met een goed ontwikkelde water en oevervegetatie.	Biotopen moeten een groot deel van het jaar water bevatten, maar incidenteel droogvallen. Kleine landschapselementen zoals bosjes, hagen, struwelen, houtwallen en overhoekjes of bosranden. Ontbreken van vissen is belangrijk!	Aanwezig rond Kleine en Grote Meer.
H1831	drijvende waterweegbree	Groot verspreidingsvermogen. In staat zich vegetatief voort te planten via uitlopers van de wortelrozet die afbreken en elders wortelen.	Stilstaande of zwakstromende wateren zoals heide- en veenplassen, duinplassen, meren, afgesloten rivierarmen, laaglandbeken, kanalen, sloten en vijvers in water dat helder, voedselarm of hooguit matig voedselrijk, fosfaatarm en kalkarm is.	Aanwezig rond Kleine en Grote Meer en net buiten het Natura 2000-gebied rond het Keutelmeer.
A004	dodaars	Zwakgebufferd ven (binnen Brabantse Wal: Groote Meer).	Zwakgebufferd ven.	Aanwezig rond Kleine en Grote Meer en net buiten het Natura 2000-gebied rond vliegveld Woensdrecht
A224	nachtzwaluw	Deels dichtgegroeid maar niet vergraste zandverstuivingen, heidevelden, kapvlakten hoogveen en duinen.	Langs bosranden en boven heide, plaatselijk ook boven, nabij de broedplaats gelegen, braakliggende gronden.	Aanwezig in het hele Natura 2000-gebied. Stikstofgevoelige onderdelen van leefgebied (heide) liggen grotendeels in het Habitatrichtlijngebied, maar komen ook daar

HR- en VR-soorten		broedhabitat- /verblijfplaats	foerageerhabitat	wel/niet aanwezig (bron: aanwijzingsbesluit en concept beheerplan)
				buiten voor. Beheer is gericht op openhouden en uitbreiden open zand en heide. In dat geval leidt de overschrijding van de KDW niet tot het niet behalen van de IHD.
A236	zwarte specht	Naald- en gemengde bossen op zandgronden.	Bos met op de grond liggend hout en open plekken.	Meest recente waarnemingen zijn gedaan op enige afstand van de snelweg.
A246	boomleeuwerik	Halfopen heidelandschap, randen van zandverstuivingen, kapvlakten, jonge naaldbosaanplant, zandige duinheiden.	Schraal begroeide deel van broedhabitat.	Boomleeuwerik komt verspreid door het gebied voor.

Vanwege het voorkomen van de nachtzwaluw, zwarte specht en boomleeuwerik op (relatief) korte afstand van de snelweg en de te verwachten stikstofdepositie, worden deze soorten hieronder nader omschreven.

Nachtzwaluw

De nachtzwaluw heeft een doelstelling behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor 80 broedparen. In 2007 werden ook 80 territoria geteld (Provincie Noord-Brabant, 2010). De landelijke trend is sterk positief. Ook de lokale trend is positief (Provincie Noord-Brabant, 2010). De landelijke staat van instandhouding is matig ongunstig.

De nachtzwaluw leeft voornamelijk op natte en droge heide, zandverstuivingen en bos. Ter plekke van al deze habitattypen wordt de KDW overschreden. Uit het Alterra-rapport 2359 blijkt dat de mate van overschrijding in de periode 1994 - 2004 wel is afgenomen, maar in 2004 - 2009 weer stijgt. De overschrijding in 2009 is nog hoog (1.920 - 2.010 mol N/ha/jr.).

Stikstofdepositie versnelt het dichtgroeien van open zandig terrein met grassen en boomopslag. De hoge overschrijding van de KDW maakt het dus nodig vaker in te grijpen via beheer. Wanneer dit gebeurt kan de populatie in stand worden gehouden. In het Alterra-rapport 2359 staat beschreven dat op basis van de mogelijk positieve trend en actuele aantallen niet kan worden aangetoond dat stikstofdepositie in de periode 2000-heden heeft bijgedragen aan een significante verslechtering van het leefgebied van de soort, omdat de instandhoudingsdoelstelling (net) gehaald wordt. Het is mogelijk dat in het verleden sprake was van een lokale causale relatie tussen stikstofdepositie en de populatieontwikkeling van de soort, maar via beheer lijken de eventuele negatieve gevolgen te worden gemitigeerd. In West-Brabant maakt de nachtzwaluw vooral gebruik van kapvlakten en jonge aanplant in bos en is het aandeel op droge heide en stuifzand relatief gering. De soort is voor het voortbestaan van het aandeel van de populatie in bos vooral afhankelijk van het bosbeheer (Alterra-rapport 2359). Stikstofdepositie heeft niet geleid tot het niet halen van de instandhoudingsdoelen, dus concludeert Alterra (Alterra-rapport 2359) dat stikstofdepositie in dit gebied niet relevant is voor de nachtzwaluw.

Zwarte specht

De zwarte specht heeft een doelstelling behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met een draagkracht voor 40 broedparen. De landelijke staat van instandhouding is gunstig. De landelijke trend is sinds 1990 (met minimaal 70 broedparen) tot 2003 significant negatief. De lokale trend is onbekend, maar is volgens het concept-beheerplan (Provincie Noord-Brabant, 2010) de laatste tien jaar negatief. Het gebied heeft momenteel voldoende draagkracht voor een sleutelpopulatie van 50 broedparen (Provincie Noord-Brabant, 2010). De perspectieven worden bij voortgaande veroudering van de bossen en bij het beheer waarbij veel liggend en staand dood hout behouden blijft, als redelijk gunstig ingeschat (Provincie Noord-Brabant, 2010). Volgens Natuurmonumenten (mondelinge mededeling beheerder) zijn de aantallen zwarte specht redelijk stabiel, met geringe fluctuaties door de jaren (Alterraraapport 2359). Momenteel is het bos al van voldoende formaat en variatie om aan de opgave van behoud van broedparen te voldoen (Provincie Noord-Brabant, 2010).

Vrijwel het hele leefgebied van de zwarte specht in de Brabantse Wal bestaat uit stikstofgevoelig leefgebied, zoals bos van arme zandgronden. Volgens het Alterraraapport 2359 wordt de KDW van het leefgebied (variërend tussen 1.429 en 2.400 mol N/ha/jr.) overschreden. De overschrijding zelf neemt in de periode 1994-2004 af, maar tussen 2004 en 2009 weer licht toe.

De effecten van de hoge stikstofdepositie leiden tot sterke vergrassing van de bossen op zand (Alterraraapport 2359). Deze vergrassing kan weer leiden tot een afname van het aantal mierenkolonies. Mieren zijn een belangrijke voedselbron voor zwarte specht, vooral in de winter. De stand van de zwarte specht in Brabantse Wal wordt vooral beïnvloed door bosbeheer:

- behoud van dood hout via veilig stellen van oude boskernen, ook na brand of storm;
- instandhouding van open plekken door kappen; en
- voorkomen van vergrassing door betreding.

De instandhouding van open plekken kan eventuele negatieve effecten van stikstofdepositie op mierenpopulaties compenseren (Alterraraapport 2359).

Een causale relatie tussen stikstofdepositie en de trend van de soort kan in dit gebied niet worden uitgesloten. Dit komt met name doordat de KDW wordt overschreden, de depositie momenteel licht toeneemt en ook de trend van de soort negatief lijkt (Alterraraapport 2359). Bovendien is door het ontbreken van tellingsgegevens onduidelijk of de instandhoudingsdoelstelling gehaald wordt.

Boomleeuwerik

De boomleeuwerik heeft een doelstelling van behoud omvang en kwaliteit leefgebied, met een draagkracht voor 100 broedparen. Voor de periode 1999-2003 wordt het aantal broedparen op 140 paren geschat, meer dan de 96 paren in 1994. De gebiedsdoelen lijken gehaald te worden, maar eenduidige tellingen ontbreken. De landelijke trend is voor de lange termijn (sinds 1990) significant positief, maar sinds 2000 stabiel. Volgens het conceptbeheerplan en mondelinge mededelingen van beheerders wijzen gebiedsschattingen tot 2003 op een positieve trend (Alterraraapport 2359). De landelijke staat van instandhouding is gunstig. In deze verstorings- en verslechteringstoets wordt aangenomen dat het instandhoudingsdoel voor boomleeuwerik in de huidige situatie behaald wordt.

In de Brabantse Wal broedt de boomleeuwerik met name in heide en stuifzand. Het voorkomen in het veel uitgestrektere bosgebied is beperkt tot kapvlakten en open plekken.

Effecten op het bos hebben derhalve een kleine invloed op de broedparenstand van de boomleeuwerik binnen de Brabantse wal.

De KDW van het leefgebied (heide en stuifzand) van de boomleeuwerik wordt in de periode 1994-2000 overal overschreden, al neemt de mate van overschrijding enigszins af. De overschrijding in 2009 is nog hoog. De instandhoudingsdoelstelling wordt mogelijk (net) gehaald, ondanks de lokale significant negatieve trend en de overschrijding van de KDW in het broedbiotoop. Er kan niet worden aangetoond dat, door versneld dichtgroeien van het leefgebied, stikstofdepositie in de periode 2000 – heden heeft bijgedragen aan een verslechtering van de soort. Er is mogelijk sprake van een causale relatie, maar de negatieve effecten lijken door het beheer gemitigeerd te worden. (Alterraraapport 2359)

4.6. Recreatievaart

4.6.1. Algemeen

Het Volkerak-Zoommeer, met een totale oppervlakte van 7.580 ha, maakt deel uit van de Schelde-Rijnverbinding en wordt zeer druk bevaren door de beroepsvaart. Voor de pleziervaart is recreatiebetonning uitgelegd op de 1,50 m dieptelijn. Het zoete Zoommeer ligt tussen de Oesterdam en de Brabantse kust. Via de Bergsediepsuis staat het meer in verbinding met de Oosterschelde. Het meer is vooral geschikt voor surfers, zeilers, motorboten, kanoërs en sportvissers. Via een openstaande sluis en een klapbrug kan men tot in Bergen op Zoom varen. De Oosterschelde heeft een oppervlakte van 35.000 ha. De recreatievaart kan via de Roompotsluis naar de Noordzee varen. Vanwege de natuurwaarden in het gebied zijn delen beperkt of niet toegankelijk. De Oosterschelde is geschikt voor zeilers, motorboten, surfers en sportvissers die ervaring hebben met stromend water. Snelle watersport is niet toegestaan. (Watersportadvies, 2004)

De watersport speelt zich vooral af in het zomerseizoen, van april t/m september, met een piek in de maanden juli en augustus. In die maanden wordt dagelijks gevaren. Buiten de vakantieperiode wordt bij goed weer veel in de weekenden gevaren, met een piek tijdens het Hemelvaartweekend en Pinksteren.

Hierna volgt een tabel met enkele watersportgegevens; hierin is het Oosterscheldegebied aangegeven in relatie tot het Deltagebied. Deze cijfers zijn gebaseerd op het rapport 'Watersport in het Deltagebied' (Waterrecreatie Advies, 2004). In de tussentijd is het aantal ligplaatsen wel toegenomen, zoals uitbreiding van de jachthaven bij Wemeldinge, hier zijn echter geen exacte cijfers van bekend.

Tabel 4.13 Watersportgegevens Oosterschelde en Deltagebied

	Oosterschelde	Deltagebied
Aantal jachthavens	22	157
Ligplaatsen	2.760	22.776
Bezetting	94,6%	95,6%
Wachtlijst	680	3.754
Passanten	42.583	169.806

De mobiliteit van vaartuigen in verschillende havens is in 2001 onderzocht (Platteeuw, 2006). Volgens de resultaten zijn er twee typen havens te onderscheiden;

- havens met een grote attractiewaarde en een hoge vaarmobiliteit
- havens met een lage attractiewaarden en lage vaarmobiliteit.

Havens gelegen in historische dorpjes en steden die veel toeristen aantrekken (bv Zierikzee, Goes en Middelburg) kennen een hoge vaarmobiliteit. Daarnaast zijn er havens met een lagere attractiewaarde en lage mobiliteit, dit zijn veelal buitendijks gelegen havens aan open water. Inzicht in de mobiliteit van een haven geeft inzicht in de potentiële omvang van de versturende werking van zeil- en motorjachten nabij een jachthaven.

In een gemiddelde jachthaven is het uitvaarpercentage circa 15%, laagmobiele jachthavens hebben een uitvaarpercentage van 5 à 10% (Lensink et al, 2007).

4.6.2. Verwacht uitvaarpercentage Waterrijk Oesterdam

Op basis van bovenstaande informatie wordt aangenomen dat de jachthaven van Waterrijk Oesterdam is in te delen als laagmobiele jachthaven. De jachthaven zal bezet worden door met name vaste ligplaatshouders. De haven is geen vakantiebestemming op zich. De haven ligt niet nabij een historische stad met allerlei horeca voorzieningen en er is geen winkelgebied, pretpark of bioscoop op loopafstand aanwezig. Evenmin is er een gezellige boulevard met cafés aanwezig. Het uitvaarpercentage van laagmobiele jachthavens ligt tussen de 5 % en 10 %. Een uitvaarpercentage van 10 % in het hoogseizoen wordt derhalve als een reël worst-case uitvaarpercentage ingeschat. Buiten het hoogseizoen (de zomervakantie) wordt er vooral gevaren rondom feestdagen en in de weekenden. Het uitvaarpercentage is dan circa de helft van het hoogseizoen, op doordeweekse dagen in het laagseizoen is het uitvaarpercentage circa 10% van het percentage in het hoogseizoen (Lensink et al., 2007).

Naast de variatie tussen de seizoenen is er ook een duidelijk onderscheid in het gebruik van de jachten tussen doordeweekse dagen en het weekend. Binnen een dag is de meeste intensieve periode tussen 10.00 en 17.00. Mede dankzij het toegenomen comfort aan boord wordt het schip steeds vaker als (soms) varend 'vakantiehuis' gebruikt.

Tabel 4.14 Verwacht uitvaarpercentage Waterrijk Oesterdam in de loop van het vaarseizoen

Hoogseizoen (maandag t/m zondag)	10%
Laagseizoen (weekend)	5%
Laagseizoen (maandag t/m vrijdag)	1%

Voor de beoordeling van de effecten is het van belang inzicht te hebben in de vaarbewegingen die ligplaatsen genereren.

4.6.3. Trends en ontwikkelingen grote watersport

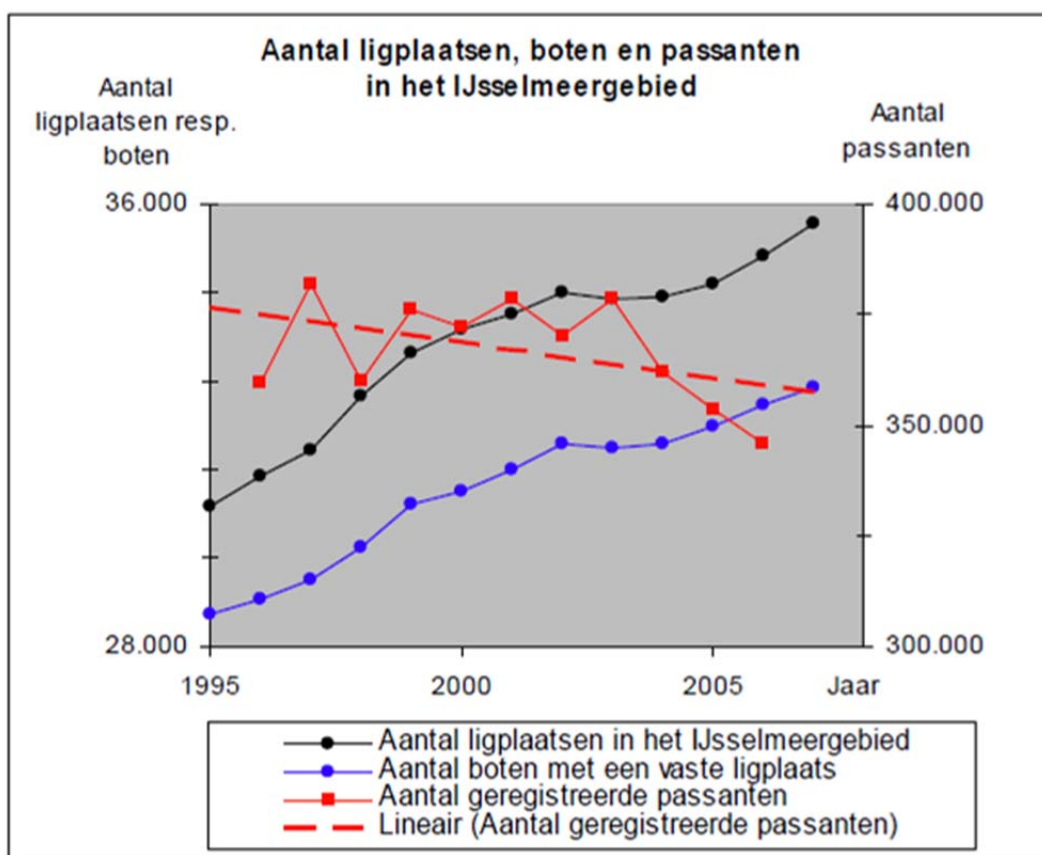
Landelijk gezien neemt het aantal jachthavens enigszins af, maar het aantal vast verhuurde ligplaatsen groeit (bron: CBS 2000, 2003 en 2006). Dit is een gevolg van de toenemende gemiddelde omvang van de jachthavens. Het totale aantal jachten neemt gestaag toe doch dit komt vooral door de sterke stijging van het aantal motorjachten. Het aantal zeilboten is in die periode gedaald van 54.600 naar 53.200, terwijl het aantal motorboten toenam van 54.000 naar 57.200 (zie tabel 4.15).

Tabel 4.15 Ontwikkeling capaciteit jachthavens in Nederland

	2000	2003	2006
aantal jachthavens	820	815	800
aantal ligplaatsen zeilboten	58.300	56.500	53.200
aantal ligplaatsen motorboten	51.500	53.400	57.200
totaal aantal ligplaatsen	109.800	109.900	110.400

De toename van het aantal ligplaatsen heeft niet geleid tot meer vaarbewegingen, recreatievaartuigen worden steeds groter en luxer en het schip wordt in toenemende mate gezien als een tweede woning waarop men verblijft en gasten ontvangt en van waaruit men de omgeving bezoekt. Varen is in veel gevallen bijzaak geworden. Deze trend wordt bevestigd door gegevens over onder meer sluispassages en uitvaarpercentages van jachthavens. (Waterrecreatieadvies, 2006)

Er lijkt zelfs sprake van een tegengesteld verband tussen het aantal ligplaatsen en boten enerzijds en het aantal vaarbewegingen anderzijds. Op het IJsselmeer zijn deze parameters over een lange periode onderzocht (zie figuur 4.5). Hieruit blijkt dat het aantal ligplaatsen en boten toeneemt, terwijl het aantal vaarbewegingen afneemt. Deze trend zal in andere vaargebieden niet anders zijn. Het is daarom de vraag of het aantal toekomstige vaarbewegingen überhaupt hoger zullen zijn dan het aantal vaarbewegingen in 1989, dat in het kader van de Natuurbeschermingswet geldt als “bestaand gebruik” dat vrijgesteld is van een vergunningplicht.

Figuur 4.5 Aantal ligplaatsen, boten en passanten in het IJsselmeergebied. (Bron: Waterrecreatie Advies, 2008)

Omdat bij onderhavige ontwikkeling sprake is van een verdrievoudiging van het aantal ligplaatsen wordt er vanuit gegaan dat er wel sprake zal zijn van een toename van het aantal vaarbewegingen op het Zoommeer en de Oosterschelde.

Uitgaande van de percentages in tabel 4.14 worden in tabel 4.16 de extra vaarbewegingen voor Waterrijk Oesterdam in beeld gebracht. Het aantal ligplaatsen neemt toe met 266 ligplaatsen.

Tabel 4.16 Verwachte extra vaarbewegingen Waterrijk Osterdam

	Bestaand (vergund Nbwet)	Extra vaarbewegingen
Hoogseizoen (maandag t/m zondag)	17,4	26,60
Laagseizoen (weekend)	8,7	13,30
Laagseizoen (maandag t/m vrijdag)	1,74	2,66

Gezien het aantal ligplaatsen en passanten in de Oosterschelde en het Deltagebied (tabel 4.13) is dit een zeer bescheiden toename.

5.1. Inleiding

In hoofdstuk 2 is reeds beschreven dat getoetst dient te worden aan de criteria: De areaalverlies, versnippering, verandering van de waterhuishouding, verstoring door vertroebeling, (onderwater)geluid en vaarrecreatie en vermesting/verzuring.

Het plangebied ligt aan de rand van het Zoommeer, tegen de Oesterdam aan. De voorgenomen ontwikkeling leidt hier niet tot versnippering van het Natura 2000-gebied. In het plangebied vinden ingrepen plaats in en langs het water. Per saldo blijft het oppervlak water en land echter gelijk. De ontwikkeling leidt dan ook niet tot een verandering van de waterhuishouding in het Zoommeer.

In de volgende paragrafen worden de overige effecten in beeld gebracht.

5.2. Verstoring door bouwwerkzaamheden

De initiatiefnemer heeft aangegeven dat het heien zo gepland zal worden dat er geen verstoring van de hoogwatervluchtplaats zal plaatsvinden, door tijdens de periode van laagwater te heien. Tijdens laagwater verblijven de meeste vogels op de slikken in de gehele Oosterschelde om te foerageren. De drooggevallen platen kunnen ook dienst doen als rustplaats voor vogels die niet foerageren.

Broedvogels komen op afstanden van één kilometer tot enkele kilometers tot broeden en komen niet voor binnen afstanden van het heien waarbij verstoring op kan treden. Doordat het heien tijdens laagwater zal worden uitgevoerd wordt uitgesloten dat significante effecten op vogels zullen optreden die gebruik maken van de hoogwatervluchtplaats. De vogels die eventueel toch tijdens laagwater aanwezig zijn, kunnen tijdelijk in de omgeving een andere rust- of foerageerplek opzoeken, zoals op de drooggevallen platen in de Oosterschelde of in andere gebieden in de omgeving die als hoogwatervluchtplaats dienst kunnen doen.

Er zijn ook geen andere organismen of vogelsoorten van de Europese Vogelrichtlijn die een rol hebben gespeeld bij de oorspronkelijke aanwijzing van het Zoommeer als SBZ en die negatief beïnvloed zullen worden.

De andere werkzaamheden aan de gebouwen (boren, zagen, frezen, slijpen e.d.) hebben geen verstorende werking op watervogels, aangezien deze werkzaamheden op enige afstand (vanaf 75 tot veelal meer dan 200 m) en afgeschermd door de bosschages zullen plaatsvinden. Ook de geluidsproductie van de werkzaamheden zijn niet zodanig dat zij van invloed zullen zijn op de rustende en foeragerende vogels in omringende gebieden die worden afgeschermd door bosschages en oevervegetaties.

De kwalificerende broedvogels komen op afstanden van meer dan één kilometer tot enkele kilometers tot broeden (behoudens een kortstondige vestiging van een kleine meeuwenkolonie in 2005 ten zuiden van de Bergsediepsluis) en komen dus ook zeker niet voor binnen de beïnvloedingszone van de werkzaamheden. Vanwege algemene broedvogels in de beplanting langs het plangebied worden de werkzaamheden ook zo veel mogelijk buiten het broedseizoen gepland.

Op basis van het voorgaande wordt geconcludeerd dat er in het kader van de Natuurbeschermingswet geen sprake zal zijn van enige aantasting van de aantallen watervogels in de Natura 2000-gebieden Oosterschelde (externe werking) en Zoommeer door de werkzaamheden ten behoeve van geplande de uitbreiding van het Waterrijk Oesterdam noch op de voor deze soorten essentiële habitats. Er treden dan ook geen significante effecten op de Natura 2000-gebieden Zoommeer of Oosterschelde op.

Mogelijke verstoring van de belangrijke hoogwatervluchtplaats en het foerageergebied voor watervogels direct ten westen van de Speelmansplaten wordt door de reeds aangelegde natuurlijke bufferzone voorkomen. Het ondiepe gedeelte van het Zoommeer ten westen van de Speelmansplaten dat gebruikt wordt als hoogwatervluchtplaats ligt voldoende ver verwijderd van de bouwlocaties van de bungalows dat geluidshinder, veroorzaakt door de werkzaamheden voor de bungalows en door de aanwezigheid van werklieden, niet zal leiden tot verstoring van watervogels.

5.3. Vertroebeling en onderwater geluid door verschuiving waterlijn en uitbreiding jachthaven

Geluid

Het Zoommeer is niet aangewezen voor habitatsoorten, zoals vissen. Het plangebied heeft ook geen functie voor habitatsoorten uit het Krammer-Volkerak (Waardenburg, 2010), waar het mee in open verbinding staat. Onderwater geluid (heien, graven) als gevolg van aanpassingen aan de waterlijn en uitbreiding van de jachthaven leidt dan ook niet tot significant negatieve effecten.

Vertroebeling

Direct rond het plangebied kan door de werkzaamheden in het water tijdelijk vertroebeling plaatsvinden. In dit gebied foerageert mogelijk incidenteel de visdief (paragraaf 4.3). Deze vertroebeling zal tijdens een korte periode optreden en heeft buiten het broedseizoen geen gevolgen voor de visdief.

In het Zoommeer, met een oppervlakte van 1.053 ha, en met name in de aangrenzende veel grotere Oosterschelde blijft bovendien voldoende onverstoord water over, zodat significant negatieve effecten als gevolg van tijdelijke vertroebeling niet zullen optreden.

5.4. Areaalverlies door toename aantal recreatiewoningen

De aanleg van accommodaties en recreatieve voorzieningen en de aanpassing van de oeverlijn nabij de Speelmansplaten beslaan een zeer gering oppervlak aan (incidenteel) geschikt foerageergebied van de meerkoet. Het oppervlak water blijft per saldo gelijk. De voorgenomen uitbreiding beslaat eigenlijk ook geen groter oppervlak, alleen de invulling van het terrein wijzigt. De uitbreiding heeft dan ook geen effect op het aanwezig zijn dan wel het incidenteel gebiedsgebruik door rotganzen, scholeksters, andere overtuigende soorten en grazende meerkoeten.

Voor de huidige realisatie van 54 recreatiewoningen worden als aanvullende maatregel reeds 3 eilandjes ten westen van het plangebied gerealiseerd. Hiermee wordt nieuw broedgebied voor sterns en plevieren gecreëerd. De 3 eilandjes moeten overigens nog worden aangelegd. Op korte termijn wordt de aanleg van de eilandjes nader uitgewerkt, zoals is vastgelegd in de Natuurbeschermingswetvergunning (bijlage 1).

5.5. Verstoring door toename aantal recreatiewoningen

Voor de reeds vergunde recreatiewoningen is ter voorkoming van verstoring van de hoogwatervluchtplaats aan de westzijde van het plangebied een natuurlijke bufferzone (begroeide wal van 3,5 m hoog) aangelegd. Hierdoor wordt verstoring door licht en geluid vanuit het plangebied en ook betreding van de hoogwatervluchtplaats voorkomen. De uitbreiding van het aantal recreatiewoningen leidt gezien de reeds bestaande barrière en bestaande verstoring niet tot een negatief effect op aanwezige soorten. Vanuit Waterrijk Oesterdam vindt ook mondelinge voorlichting plaats.

5.6. Verstoring door toename aantal ligplaatsen

In het plangebied neemt het aantal ligplaatsen, zowel in de haven als bij de recreatiewoningen, met maximaal 266 toe. Voor de huidige situatie wordt uitgegaan van de 120 vergunde ligplaatsen.

Zowel op het Zoommeer als de Oosterschelde vindt reeds intensieve recreatie plaats. In beide gebieden is ook een zonering opgenomen om in bepaalde gebieden rust voor kwalificerende soorten te kunnen garanderen.

5.6.1. Zoommeer

De kwalificerende soorten bevinden zich met name aan de westzijde van het plangebied en gebruiken dat gebied vooral als hoogwatervluchtplaats. Het gebied wordt niet als broedgebied gebruikt. De boten verlaten het plangebied aan de oostzijde en verspreiden zich daarna op het Zoommeer of gaan naar de Oosterschelde via de Bergsediepsluis. De steeds grotere vaartuigen zijn daarbij strikt gebonden aan de vaargeulen en kunnen niet varen in de ondiepere, ecologische meer waardevolle delen.

Er is sprake van een beperkte toename van 26,6 vaarbewegingen per dag in het hoogseizoen (tabel 4.16) en lagere aantallen in het laagseizoen. Deze vaarbewegingen voegen zich in de bestaande, gemarkeerde vaarroutes, die reeds decennialang in gebruik zijn. Hier is bovendien deels reeds snelvaren en waterskiën toegestaan; activiteiten die reeds voor een aanzienlijke verstoring zorgen.

Juist bij vaargeulen blijkt snel gewinning op te treden bij vogels, aangezien het gaat om voorspelbare, regelmatige bewegingen zonder risico voor de vogels (Krijgsveld, 2008). Om die reden is het niet aannemelijk dat de extra vaarbewegingen in de vaargeul naar de Oosterschelde leiden tot extra verstoring van vogels. Het totale verstoringseffect wordt daarom als zeer gering en niet-significant beoordeeld.

Figuur 5.1 Schematische weergave van de ligging/begrenzings van het snelvaargebied bij het recreatieterrein de Speelmansplaten aan de Oesterdam (Gemeente Tholen)

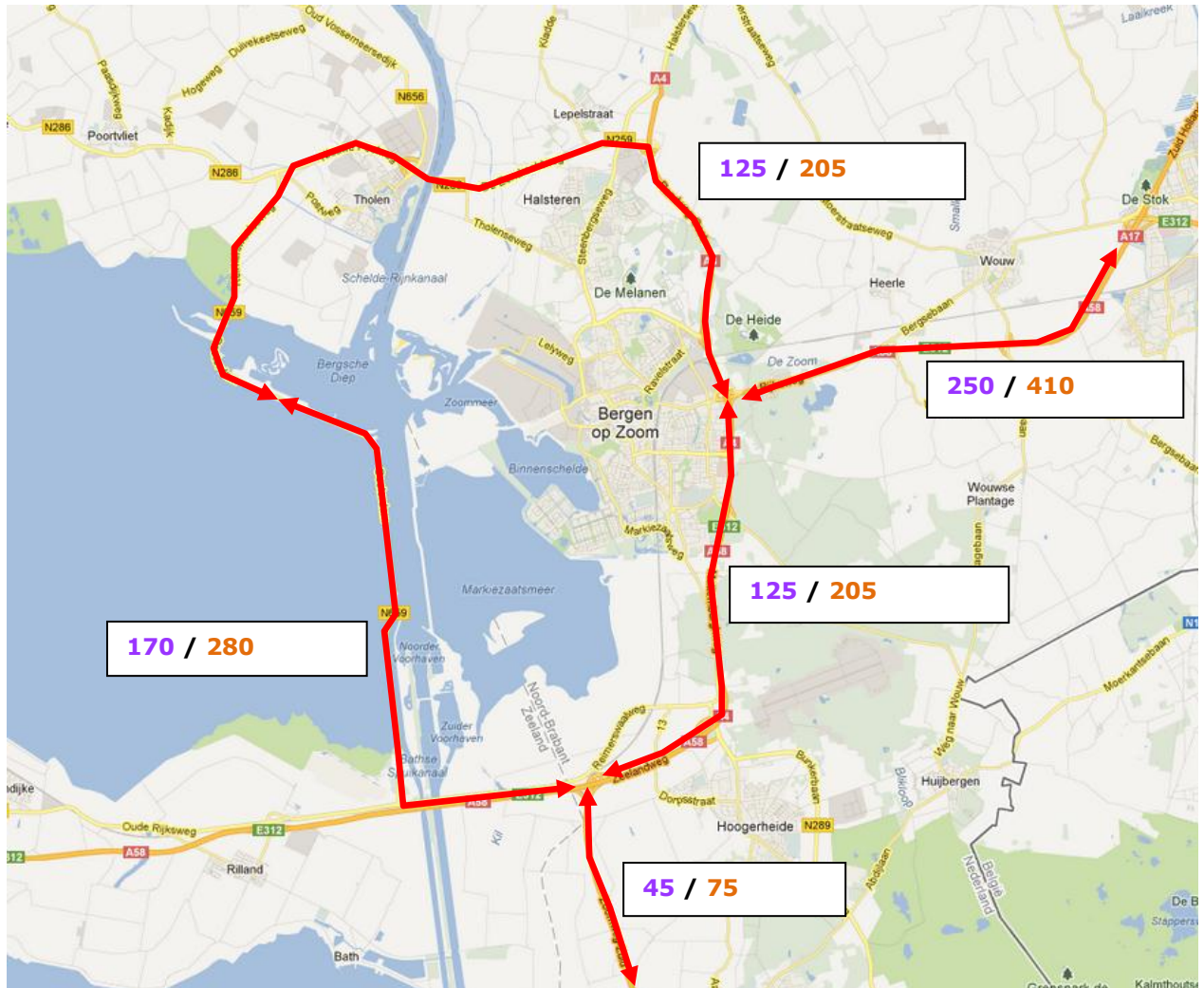
5.6.2. Oosterschelde

Uit paragraaf 4.2 blijkt dat het recreatieseeizoen deels overlapt met het voorkomen van de niet-broedvogels slobeend, fuut en wilde eend op het open water. Ook de gewone zeehond is in het recreatieseeizoen aanwezig. Ter bescherming van de gewone zeehond zijn zoneringen aangebracht in de Oosterschelde, zie bijlage 5, hierdoor kan de rust op de voor de zeehonden belangrijkste plaatsen gegarandeerd worden.

Ook hier geldt dat de zeer beperkte toename van het aantal vaarbewegingen niet leidt tot significant negatieve effecten.

5.7. Stikstofdepositie als gevolg van toename verkeersintensiteiten

Uit de verkeersberekeningen blijkt (zie bijlage 6) dat de verkeerstoename bij een maximale ontwikkeling 410 mvt/etmaal bedraagt op de A58. Op de andere wegvakken is dit aandeel ruimschoots lager. Dit is weergegeven in figuur 5.2.

Figuur 5.2 Aantallen voertuigbewegingen in mvt/etmaal (gemiddeld) voor twee varianten ontwikkeling Speelmansplaten (zie ook hoofdstuk 3):

- **Aantal** = extra bij minimale ontwikkeling (96 wooneenheden en 95 ligplaatsen)
- **Aantal** = extra bij maximale ontwikkeling (161 wooneenheden en 95 ligplaatsen)

5.7.1. Oosterschelde

De stikstofgevoelige habitattypen H1310A en H1330B komen voor in de Schakerloopolder (Rijkswaterstaat, 2009). Deze polder is direct ten westen van de N659 gelegen (zie figuur 5.3). In 2011 waren de achtergrondwaarden in de betreffende kilometerhokken echter reeds lager dan de kritische depositiewaarden van de habitattypen (H1310A 1643 mol N/ha/jr. en H1330B 1571 mol N/ha/jr.), zoals figuur 5.3 laat zien. Dat betekent dat er een speling is van zo'n 70 mol N/ha/jr. De beperkte verkeerstoename van de ontwikkeling zal hoogstens enkele mollen bedragen op korte afstand van de weg (zie ook 5.7.2) en nooit leiden tot een dergelijke toename van de stikstofdepositie. Significante negatieve effecten worden dan ook uitgesloten.

Figuur 5.3 links: Achtergronddepositie in 2011 (bron: Depositiekaarten RIVM, april 2013) rechts: begrenzing Natura 2000 (geel)

5.7.2. Brabantse Wal

Habitattypen, kamsalamander, drijvende waterweegbree en dodaars

Voor een ander plan waar gerekend is met circa 270 mvt/etmaal in open duingebied (Ecohotel De Punt in Goedereede) kwam de bijdrage op 1 km van de weg uit op 0,05 mol N/ha/jr. Aangezien bij de Brabantse Wal de huidige verkeersintensiteiten op de A4 en A58 veel hoger zijn, is de bijdrage aan de stikstofdepositie als gevolg van het verkeer van Waterrijk Oesterdam veel kleiner. Ook kent de stikstofdepositie een minder grote verspreiding door het aanwezige bosgebied.

De zeer beperkte toename van de verkeersintensiteiten zal dan ook nooit leiden tot een negatief effect op de beschermde habitattypen, kamsalamander, drijvende waterweegbree en dodaars die op meer dan 3 km afstand van de weg voorkomen. Uit paragraaf 4.5.2 is al gebleken dat stikstof niet limiterend is voor de nachtzwaluw. Ook voor de boomleeuwrik geldt dat de soort wel gevoelig is voor stikstof, maar dat door het gevoerde beheer de soort geen negatieve effecten ondervindt. De beperkte verkeersgeneratie leidt slechts tot een beperkte toename van de stikstofdepositie (zie onder zwarte specht). Het reeds gevoerde beheer komt hierdoor niet onder druk te staan. Significante negatieve effecten op deze soorten treden dan ook niet op.

Zwarte Specht

Overschrijding van de KDW kan leiden tot een verergering van de reeds ingezette vergrassing (als gevolg van vermesting en verdroging (Provincie Noord-Brabant, 2010 en Alterrapport 2359), waardoor het aantal kolonies van de rode bosmier op de open plekken in het bos kan verminderen. Hierdoor kan het voedselaanbod van zwarte specht verslechteren.

Binnen 1 km van de snelweg (op circa 1 km van de weg is de depositie < 0,05 mol N/ha/jr.) zijn nauwelijks open plekken aanwezig. Het betreft een oppervlak van circa 20 ha. Het totale

oppervlak leefgebied van de zwarte specht betreft zo'n 3.764 ha, waarvan 3.098 ha stikstofgevoelig is (Alterraraapport 2359). Het totale Vogelrichtlijngebied is 4.795 ha. Door de ontwikkeling van Waterrijk Oesterdam neemt in 0,53% van het totale leefgebied en in 0,65% van het stikstofgevoelige leefgebied de depositie toe.

In de Brabantse Wal zijn beheersmaatregelen genomen om voldoende open plekken in stand te houden door middel van kleinschalig bosbeheer in plaats van grote kapvlakten. Hier slaagt men voorlopig in, zodat er ook voor rode bosmieren tenminste net zo veel open plekken in stand gehouden worden als in het verleden. Dit is voldoende om ook de populatie rode bosmieren op peil te houden voor de zwarte specht (Provincie Noord-Brabant, 2010). Daarnaast wordt gezorgd voor voldoende dood hout. Beide maatregelen (voldoende dood hout en open plekken) zijn verankerd in het beheer en daarmee wordt voldaan aan deze voorwaarden voor het halen van de instandhoudingsdoelstelling. De aantallen zwarte specht zijn volgens Natuurmonumenten ook vrij stabiel (Alterraraapport 2359).

De toename van de stikstofdepositie als gevolg van Waterrijk Oesterdam vindt plaats in een dusdanig klein deel van het leefgebied van de zwarte specht (maximaal 20 ha of 0,53%) dat dit mede gezien het gevoerde beheer niet zal leiden tot een verslechtering van de broedvogelstand van de zwarte specht. Er is dus geen sprake van (significante) effecten.

5.8. Cumulatie

In de omgeving spelen op dit moment geen projecten die kunnen leiden tot cumulatie. Ook in relatie tot de reeds vergunde (Natuurbeschermingswet) situatie treden geen negatieve effecten op. Deze aantallen zijn dermate gering, aantal vaarbewegingen maximaal 17,4 (tabel 4.16) en een verkeersgeneratie van maximaal 160 mvt/etmaal, dat dit niet leidt tot andere conclusies.

Uit deze verslechterings- en verstoringstoets blijkt dat significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Doordat een deel van de werkzaamheden en de ontwikkeling in het Zoommeer plaatsvindt, dient hiervoor wel een vergunning van de Natuurbeschermingswet aangevraagd te worden. Omdat er geen effecten worden voorzien, wordt de vergunning naar verwachting verleend

Voor de realisatie van reeds vergunde 54 recreatiewoningen en ligplaatsen worden als aanvullende maatregel reeds 3 eilandjes ten westen van het plangebied gerealiseerd. Hiermee wordt nieuw broedgebied voor sterns en plevieren gecreëerd. Op korte termijn wordt de aanleg van de eilandjes nader uitgewerkt, zoals is vastgelegd in de Natuurbeschermingswetvergunning (bijlage 1). Bij deze uitwerking zal in het kader van de onderhavige uitbreiding ingezet worden op een extra kwaliteitsverbetering. Dit wordt nader uitgewerkt in overleg met de Provincie Zeeland.

Hieronder zijn de conclusies uit het voorgaande hoofdstuk nog kort samengevat:

- De werkzaamheden zijn tijdelijk van aard, het heien wordt bij laag water uitgevoerd en er wordt zo veel mogelijk buiten het broedseizoen gewerkt. Deze werkzaamheden leiden dan ook niet tot (significant) negatieve effecten op de incidenteel in het plangebied aanwezige rotganzen, scholeksters, andere overtuigende soorten en grazende meerkoeten en op de ten westen van het plangebied gelegen hoogwatervluchtplaats.
- De extra recreatiewoningen leiden ook niet tot een extra verstoring, doordat aan de westkant van het terrein reeds een grondwal is aangelegd om verstoring door licht en geluid vanuit het plangebied en ook betreding van de hoogwatervluchtplaats te voorkomen.
- De uitbreiding heeft geen effect op het aanwezig zijn dan wel het incidenteel gebiedsgebruik door rotganzen, scholeksters, andere overtuigende soorten en grazende meerkoeten. Het oppervlak water blijft per saldo ook gelijk. Areaalverlies treedt niet op.
- Het Zoommeer is niet aangewezen voor habitatsoorten, zoals vissen en heeft ook geen functie voor habitatsoorten uit het Krammer-Volkerak. Onderwater geluid (heien, graven) als gevolg van aanpassingen aan de waterlijn en uitbreiding van de jachthaven leidt dan ook niet tot (significant) negatieve effecten.
- De tijdelijke vertroebeling van het water als gevolg van werkzaamheden in het plangebied leidt niet tot significant negatieve effecten. De werkzaamheden worden namelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd en hebben daardoor geen effect op de hier incidenteel foeragerende visdief. In het Zoommeer en de Oosterschelde blijft bovendien voldoende onverstoord water over.

- De toename van het aantal ligplaatsen leidt niet tot (significant) negatieve effecten doordat er slechts een geringe overlap in tijd is tussen vogels en recreanten, de reeds (veel) bestaande verstoring en de relatief zeer geringe toename van het aantal vaarbewegingen.
- In de Schakerloopolder (Oosterschelde) is de achtergronddepositie ruim lager dan de KDW van de aanwezige habitattypen. De beperkte verkeerstoename leidt nooit tot een overschrijding van de KDW. Significant negatieve effecten worden dan ook uitgesloten.
- De stikstofgevoelige habitattypen, kamsalamander, drijvende waterweegbree en dodaars in de Brabantse Wal komen op 3 km afstand van de snelwegen voor. Hier vindt geen toename van de depositie plaats. Voor de zwarte specht geldt dat binnen 20 ha stikstofgevoelig leefgebied (0,53% van het leefgebied) een toename van de stikstofdepositie plaatsvindt. Het reeds gevoerde beheer (in stand houden van open plekken en zorgen voor voldoende dood hout), waarbij de aantallen zwarte specht stabiel zijn, komt hierdoor niet onder druk te staan. Significant negatieve effecten worden uitgesloten. Voor de nachtzwaluw is stikstof niet limiterend. Ook voor de boomleeuwerik geldt dat de soort wel gevoelig is voor stikstof, maar dat door het gevoerde beheer de soort geen negatieve effecten ondervindt. De beperkte verkeersgeneratie leidt slechts tot een beperkte toename van de stikstofdepositie in een beperkt oppervlak van het leefgebied (vergelijk zwarte specht). Het reeds gevoerde beheer komt hierdoor niet onder druk te staan. Significant negatieve effecten worden uitgesloten.
- De 3 eilandjes die aan de westkant worden gerealiseerd leveren nieuw leefgebied voor kwalificerende soorten. Daarmee wordt in het Zoommeer een kwaliteitsverbetering geleverd.

bijlagen

Bijlage 1 Natuurbeschermingsetvergunning 2010

1

21 DEC. 2010

Directie PMW

GEMANDATEERD BESLUIT

10038281

zaaknummer
NB.10.047verwijsnummer
10031264

Afdelingshoofd

W+N

datum

21/12

paraaf

Gemandateerde paraaf d.d.:

ir. J.J.C.M. Sanders

Besluit

verlenen vergunning

Fin. Toets

datum

paraaf

Jur. toets

datum

paraaf

Directeur

datum

paraaf

Aantal te paraferen bijlagen:

Behandeld door

naam

M.Pross

afdeling
W&N

doorkiesnummer

(0118) 63 1988

datum

16/12/2010

geadresseerde

bericht op brief van

04/10/2010

adressering

kenmerk geadresseerde

TADBED10-032

Entergraven Recreatie bv

t.a.v. heer Tadema

Postbus 525

8901 BH LEEUWARDEN

bijlage(n)

-

onderwerp

Natuurbeschermingswet 1998, NB.10.047

aanwijzingen

verwerkt registratuur

21 DEC. 2010

paraaf

A.V.

uiterste verzenddatum

24/12/2010

tekstverwerking

paraaf

verzenddatum brief

22/10

paraaf

opm. verzending

paraaf

collationeren

paraaf

terug naar ambtenaar J/N

NEE, dossier is naar

archief

paraaf

Naar TVC gekopieerd.d.d.

N.V.T.

documentnaam

10038281.doc

verzenden afschriften aan *lh*

nummers bijlagen

1. M.Pross; D.J.F. Lgendijk; J.M Dekker

2. Min EL&I Directie Regionale Zaken t.a.v. Dhr. G.A.C.M. Verschuren, Postbus 6111, 5600 HC Eindhoven

3. Gemeente Tholen

4. SKA Studio, t.a.v. J. Kuipers, Smidshomerweg 9, 9822 AP Niekerk

5. Provincie Noord-Brabant, bureau Natuurverkenningen, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch

6. Rijkswaterstaat Zeeland, Postbus 5014, 4330 KA Middelburg

7. Zeeuwse Milieufederatie, Postbus 334, 4460 AS Goes

8. Vogelbescherming Nederland, Postbus 925, 3700 AX Zeist

9. Natuurvereniging Tholen, Merijntje Gijzenstraat 21, 4681 BN Nieuw-Vossemeer

indien meer afschriften: adreslijst toevoegen

bericht op brief van:	04/10/2010	Entergraven Recreatie bv
uw kenmerk:	TADBED10-032	t.a.v. heer Tadema
ons kenmerk:	10038281/NB.10.047	Postbus 525
afdeling:	Water en Natuur	8901 BH LEEUWARDEN
bijlage(n):	-	
behandeld door:	M. Pross	
doorkiesnummer:	0118-631988	
onderwerp:	Vergunning ex artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998	

verzonden: **22 DEC. 2010** Middelburg, 21 december 2010

Geachte heer Tadema,

Op 5 oktober 2010 ontvingen wij uw brief, met daarin de aanvraag voor een vergunning voor het realiseren van recreatievoorzieningen op het terrein van Speelmansplaten in het Natura 2000-gebied Zoommeer. De ontvangst van uw aanvraag is op 8 oktober 2010 (kenmerk 10031573) bevestigd. U vraagt deze vergunning aan op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. In deze brief geef ik u ons antwoord.

Vergunning

Wij verlenen u vergunning voor het realiseren van recreatievoorzieningen op het terrein van Speelmansplaten. De vergunning bestaat uit deze brief met de vier toegevoegde delen A, B, C en D. Leest u vooral deel A van deze vergunning zorgvuldig door; hierin staan de voorschriften die we aan de vergunning verbinden.

Geldigheid

Deze vergunning is voor het bouwen en inrichten van het recreatieterrein geldig tot en met 31-12-2025. Voor de ontstane inrichting blijft deze vergunning onbeperkt geldig.

Bezwaar

Tegen dit besluit kunt u schriftelijk bezwaar maken. Dat geldt voor iedere belanghebbende. Het bezwaarschrift richt u aan:

Gedeputeerde staten van Zeeland
 t.a.v. de secretaris van de commissie voor bezwaarschriften
 Postbus 6001
 4330 LA MIDDELBURG

In uw bezwaarschrift neemt u tenminste op:

- uw naam
- uw adres
- de datum van uw bezwaarschrift
- tegen welk besluit u bezwaar maakt
- waarom u bezwaar maakt
- uw handtekening.

U moet het bezwaarschrift binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt, indienen. Meestal is dat de dag na de datum van verzending (zie bovenaan deze brief). Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat we met uw bezwaren geen rekening meer houden.

Als u overweegt bezwaar te maken, kunnen we u een informatiefolder toezenden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer (0118) 631400. U kunt deze informatie ook downloaden via <http://loket.zeeland.nl/bezwaar/bezwaar>

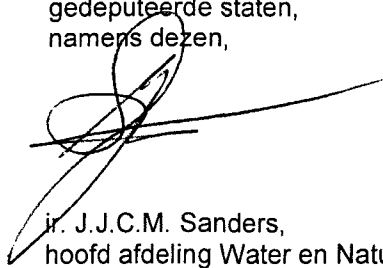
Voorlopige voorziening

Zodra iemand een bezwaar indient tegen deze vergunning, betekent dat, volgens artikel 6:16 van de Algemene wet bestuursrecht, niet dat de vergunning direct geschorst is. Gelet hierop kan – als tegen dit besluit bezwaar wordt aangetekend – ingevolge artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht juncto artikel 36 van de Wet op de Raad van State, een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Dit kan wanneer de indiener van mening is dat er sprake is van 'onverwijlde spoed', gelet op de betrokken belangen. Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd. Het verzoek kunt u richten aan:

Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

ir. J.J.C.M. Sanders,
hoofd afdeling Water en Natuur.

Deze vergunning bestaat uit vier delen:

In deel **A** leest u waarvoor en waarom u de vergunning krijgt.

In deel **B** leest u over het wettelijke kader en het beleid die een rol spelen bij het verlenen van deze vergunning.

In deel **C** leest u meer over het Natura 2000-gebied Zoommeer en de doelstellingen van dit gebied.

In deel **D** is de tekening opgenomen met het inrichtingsplan.

Deel A. De vergunning

Wij verlenen u (Entergraven Recreatie bv) vergunning voor het realiseren van recreatiewoningen op het terrein van Speelmansplaten in en grenzend aan het Natura 2000-gebied Zoommeer. Dit doen we op grond van artikel 16 en 19d, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998.

De vergunning is gebaseerd op de aanvraag inclusief alle bijgevoegde stukken. De eventuele negatieve effecten op beschermde natuurwaarden zijn uitsluitend beoordeeld op de te vergunnen activiteiten zoals die in de aanvraag beschreven zijn. De werkzaamheden dienen dan ook te worden uitgevoerd conform de aanvraag, voor zover niet in tegenspraak met de in deze vergunning geformuleerde voorwaarden. Wijzigingen in de uitvoering die wenselijk of noodzakelijk zijn en die geen extra of andere negatieve effecten op beschermde natuurwaarden teweegbrengen, kunnen tijdens de looptijd van de vergunning mogelijk wel doorgevoerd worden. Om te bepalen of de wijziging met of zonder een gewijzigde vergunning doorgevoerd kan worden dient altijd contact opgenomen te worden met het bevoegde gezag, de provincie Zeeland.

Hieronder leest u achtereenvolgens:

1. welke voorschriften wij aan deze vergunning verbinden;
2. tot wanneer de vergunning geldig is;
3. voor welke activiteiten u de vergunning precies krijgt;
4. op welke argumenten wij onze beslissing hebben gebaseerd;
5. de zienswijzen van verschillende belanghebbenden.

1. Voorschriften

Om de natuur in het Natura 2000-gebied te beschermen, verbinden we aan de vergunning een aantal voorschriften. Tijdens het uitvoeren van uw activiteit bent u dan ook verplicht zich aan onderstaande voorschriften te houden.

1. De werkzaamheden dienen strikt conform de vergunningaanvraag te worden uitgevoerd, voor zover niet in strijd met de voorwaarden in deze vergunning.
2. Ten westen van de te bouwen woningen wordt een bufferzone aangelegd ter bescherming van de hoogwatervluchtplaats. (zie kaart in deel D van deze vergunning)
 - a. De bufferzone zal bestaan uit een aarden wal met opgaande loofbeplanting met inheemse soorten aansluitend bij de bestaande beplanting.
 - b. Recreatief gebruik ten westen van deze wal en visuele verstoring moet voorkomen worden door een afrastering onder aan de wal of ondoordringbare beplanting.
 - c. Op de wal is het mogelijk een observatiepost te maken richting de hoogwatervluchtplaats.
 - d. De wal wordt aangelegd vóór aanvang van de bouwwerkzaamheden of uiterlijk bij aanvang van de bouwwerkzaamheden.
3. Ten westen van de hoogwatervluchtplaats worden een drietal vogeleilanden aangelegd.
 - a. De eilanden dienen aangelegd te zijn uiterlijk vóór afronding van de bouw van de recreatiewoningen.
 - b. Voor de aanleg van de eilanden dient voor 31 december 2012 een uitgewerkt plan ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. In het plan is minimaal opgenomen hoe de eilanden er uit komen te zien, hoe ze worden aangelegd en wat er aan jaarlijks onderhoud zal plaatsvinden.
 - c. De eilanden worden na aanleg minimaal 10 jaar jaarlijks onderhouden, waarbij de eilanden worden vrijgemaakt van opkomende begroeiing.
4. Hei werkzaamheden ten behoeve van de bebouwing wordt enkel uitgevoerd tijdens twee uur voor en twee uur na laagwater op de Oosterschelde om verstoring van vogels op de hoogwatervluchtplaats te voorkomen.
5. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in het Natura 2000-gebied verspreid kunnen raken.
6. Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.

7. De vergunning moet aanwezig zijn op de locatie van de werkzaamheden. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.
8. U dient minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw bouwwerkzaamheden. U doet dit via het e-mailadres handhaving.groen@zeeland.nl onder vermelding van kenmerknummer NB.10.047.
9. Uiterlijk 2 dagen nadat de bouwwerkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mail adres onder vermelding van kenmerknummer NB.10.047.

2. Geldigheid

Deze vergunning is voor het bouwen en inrichten van het recreatieterrein geldig tot en met 31-12-2025. Voor de ontstane inrichting blijft deze vergunning onbeperkt geldig. Zorgvuldig nakomen van de bovenstaande voorschriften, voorkomt dat we de vergunning voortijdig intrekken of wijzigen.

3. Uw activiteiten

U vraagt vergunning aan voor het bouwen van 54 recreatiewoningen op het terrein van de Speelmansplaten aan de Oesterdam in de gemeente Tholen. In eerste instantie zal begonnen worden met de bouw van 10 woningen waar in de loop van de komende jaren nog eens 44 woningen aan toegevoegd worden. Naast het bouwen van de woningen zal het terrein ook heringericht worden, waarbij er een centraal hoofdgebouw, aanlegsteigers, wegen, paden, groenbeplanting en andere recreatieve voorzieningen aangebracht worden. Een en ander is weergegeven op de tekening van studio ska (nr 0813 ST 0.15) van 27/9/2010 tevens weergegeven in deel D van deze vergunning.

Ten behoeve van de recreatieve ontwikkelingen op de Speelmansplaten is er in 2005 door Bureau Waardenburg bv naar aanleiding van het wijzigen van het bestemmingsplan een passende beoordeling. 'Beoordeling van effecten op natuurwaarden door uitbreiding recreatievoorzieningen en appartementen Speelmansplaten' opgesteld. Ten behoeve van het uitvoeren van de werkzaamheden en het aanvragen van de benodigde vergunning is er in aanvulling op de passende beoordeling uit 2005 in 2010 een aanvullende notitie gemaakt 'Beoordeling mogelijke effecten op natuurwaarden door bouwwerkzaamheden op Speelmansplaten. Deze rapporten zijn (samengebonden) bijgevoegd als onderdeel van uw vergunningaanvraag.

Een groot aandeel van de te realiseren recreatieve voorzieningen zijn gelegen in het Natura 2000-gebied Zoommeer. Ten aanzien van de afname aan oppervlakte aan natuurgebied is er in de vorm van een herstelopgave een plan gemaakt ter verbetering van de natuurwaarden in het Zoommeer. Een eerste uitwerking hiervan is opgenomen in het rapport 'Speelmansplaten, Actualisatie onderbouwing verevening en herstelopgave' van september 2010 opgesteld door Buro Ruimte & Groen.

Ten aanzien van de herstelopgave wordt voorgesteld om een drietal kleine vogeleilanden aan te brengen ten westen van de recreatieve ontwikkelingen en de huidige hoogwatervluchtplaats. De ondergrond zal bestaan uit zand uit de directe omgeving, met een toplaag van schelpengruis. De eilanden hebben een doorsnee van circa 15 meter en liggen ongeveer 10-20 cm boven het gemiddelde waterpeil. De taluds verlopen flauw met een verhouding van circa 1:5 – 1:10. Voor de realisatie zal nog een definitieve uitwerking van de eilanden opgesteld worden. Om het functioneren van de eilanden zo lang mogelijk te waarborgen zal er geld gereserveerd worden om circa 10 jaar lang jaarlijks onderhoud te plegen.

4. Onze overwegingen

Om tot deze vergunningverlening te komen, hebben we een aantal zaken zorgvuldig afgewogen. Hieronder leest u welke argumenten een rol speelden bij ons besluit.

** Een beoordeling van de effecten is noodzakelijk*

Het het realiseren van recreatiewoningen met bijbehorende voorzieningen op het terrein van Speelmansplaten vindt plaats in en grenzend aan het Natura 2000-gebied Zoommeer. (Significante) negatieve effecten van deze activiteit op de beschermde natuurwaarden zijn op voorhand niet uit te sluiten. De activiteit is niet opgenomen in een beheerplan zoals bedoeld in artikel 19a of artikel 19b. Er is ook geen sprake van een activiteit die als bestaand gebruik zoals bedoeld in artikel 1 sub m kan worden gekwalificeerd. De werkzaamheden houden niet direct verband met en zijn niet nodig voor het beheer van het gebied. Dit betekent dat er sprake is van een project waarvan op objectieve wijze onderzocht en passend beoordeeld dient te worden wat de effecten van de activiteiten (kunnen) zijn.

U gaat in uw vergunningaanvraag in op de eventuele negatieve effecten van uw activiteiten op de beschermde natuurwaarden. Uw aanvraag bevat in die zin een passende beoordeling. Naar ons oordeel bevat uw vergunningaanvraag, op detail aangevuld met kennis en expertise die binnen de provincie Zeeland beschikbaar zijn, de benodigde objectieve informatie om de effecten van de geplande activiteiten te kunnen beoordelen.

** Provincie Zeeland is bevoegd vergunning te verlenen*

Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verleend door gedeputeerde staten van de provincie waarin het betrokken beschermde gebied is gelegen. Wanneer het beschermde gebied in meerdere provincies is gelegen, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het grootste deel van het gebied is gelegen het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, voor zover de vergunningaanvraag mede betrekking heeft op delen van het gebied gelegen in andere provincies. De aanvraag dient in dat geval in overleg met de andere provincie(s) te worden behandeld.

Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in de artikelen 16, eerste lid en 19d, eerste lid, betrekking heeft op een project dat of andere handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het Natura 2000-gebied is gelegen over de aanvraag.

Wanneer er sprake is van een activiteit of uitzondering zoals genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998, is niet gedeputeerde staten het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, maar het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Deze vergunningaanvraag ziet toe op activiteiten die plaatsvinden in of grenzend aan het Natura 2000-gebied Zoommeer. De effecten van het realiseren van recreatiewoningen op het terrein van Speelmansplaten hebben hoofdzakelijk gevolgen voor de beschermde natuurwaarden binnen de provincie Zeeland. De uit te voeren activiteiten worden niet genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998. Dit betekent dat gedeputeerde staten van de provincie Zeeland bevoegd zijn deze vergunningaanvraag te behandelen.

** Kans op strijdigheid met algemene doelen en kernopgaven*

Voor alle Natura 2000-gebieden zijn dezelfde vijf algemene doelen geformuleerd en per gebied zijn kernopgaven geformuleerd. De algemene doelen en kernopgaven zijn een hulpmiddel bij de formulering van de doelen op gebiedsniveau. Op dit gebiedsniveau geven de kernopgaven aan wat de belangrijkste verbeteropgaven zijn en wat de belangrijkste bijdrage van dat landschap aan het Natura 2000-netwerk is. Voor het Zoommeer zijn in het ontwerp gebiedendocument de kernopgaven voor dit gebied opgenomen. In het nieuw op te stellen aanwijzingsbesluit van het Zoommeer zullen de algemene doelen en de kernopgaven uitgewerkt worden in instandhoudingsdoelen. Verderop in deze paragraaf 'Onze overwegingen' blijkt uit de beoordeling dat geen significante negatieve effecten op zullen treden. Het realiseren van recreatiewoningen op het terrein van Speelmansplaten achten wij dan ook niet in strijd met de algemene doelen en kernopgaven opgesteld voor het Natura 2000-gebied Zoommeer.

** Effecten zijn mogelijk op beschermde vogelsoorten en 'oude doelen'*

Delen van het Zoommeer zijn onder de oude Natuurbeschermingswet aangewezen als Staatsnatuurmonument. In de Natuurbeschermingswet 1998 wordt dit beschermd natuurmonument genoemd. Daarnaast is het Zoommeer aangewezen als Vogelrichtlijngebied, waarmee het de status van Natura 2000-gebied heeft gekregen. De beschermde waarden van het Zoommeer bestaan hiermee uit de vogelsoorten zoals zijn genoemd in het aanwijzingsbesluit als Vogelrichtlijngebied en de zogenaamde 'oude doelen' uit de aanwijzing als Beschermd (Staats)natuurmonument. Bij de toetsing is tevens rekening gehouden met de vogels van de Oosterschelde die overtuigen in het Zoommeer.

** Geen schadelijke effecten op oude doelen*

De ontwikkelingen op de Speelmansplaten zijn gelegen buiten de aangewezen delen van het Zoommeer als beschermd natuurmonument. Ook zijn er geen effecten te verwachten op basis van een eventuele externe werking van de ontwikkelingen op de 'oude doelen'. Hoewel de recreatieve activiteiten op de Speelmansplaten zullen toenemen zal er weinig toename van recreatie zijn binnen de delen van het Zoommeer die als beschermd natuurmonument gelden.

** Negatieve effecten ten aanzien van vogelsoorten*

De effecten van de geplande ontwikkelingen op de Speelmansplaten zijn in te delen in twee aspecten. Het direct verlies aan oppervlakte van het Natura 2000-gebied en daarmee verlies aan ruimte voor de vogels om te rusten en/of foerageren, en het indirect verlies aan ruimte als gevolg van versturende werking van menselijke activiteiten.

- Direct ruimteverlies

Door herinrichten van het terrein, het bouwen van woningen, aanleggen van recreatieve voorzieningen, wegen, paden, steigers enz. wordt het terrein ongeschikt voor vogels die voorkomen op het Zoommeer en overtuigende vogels van de Oosterschelde. De functie van het terrein en het aanliggende water als rust-, foeraageer-, en broedgebied is beperkt en wordt enkel incidenteel gebruikt als hoogwatervluchtplaats voor vogels vanaf de Oosterschelde. Significante negatieve effecten zijn daarmee uit te sluiten.

Ondanks dat er geen significante negatieve effecten zijn wordt er in verband met het directe verlies aan ruimte elders in het Zoommeer gestreefd naar verbetering van de mogelijkheden voor vogels als broed- en rustlocatie. Hiervoor worden ten westen van de recreatieve ontwikkelingen een drietal vogeleilanden aangebracht, die zullen bestaan uit zand met een toplaag van schelpen. Naast het eenmalig aanleggen van de eilanden zal er tevens jaarlijks onderhoud uitgevoerd worden om te voorkomen dat de eilanden gaan begroeien en ongeschikt worden als rust- en broedlocatie.

- *Indirect ruimteverlies*

Door de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen mag verwacht worden dat ook het aantal mensen en activiteiten zal toenemen. Dit veroorzaakt ten opzichte van de huidige situatie een toename aan verstoring door visuele aanwezigheid en geluid. Door de aanwezigheid van bossages is het recreatieterrein al enigszins afgeschermd van belangrijke vogelgebieden. Door als mitigerende maatregel aan de westrand van het terrein een 'natuurlijke' bufferzone aan te leggen in de vorm van een wal met opgaande loofhoutbeplanting met soorten aansluitend op de bestaande beplanting wordt (extra) verstoring op de westelijk gelegen hoogwatervluchtplaats voorkomen.

Van de beperkte toename aan recreatie op het water zijn geen negatieve effecten te verwachten mede aangezien de regels ten aanzien van onder andere het snelvaargebied niet zullen wijzigen.

Naast de toekomstige situatie kan er ook verstoring optreden tijdens de bouwwerkzaamheden. Ten aanzien van het heien heeft u aangegeven dat bij voorbaat als mitigerende maatregel het heien zo getimed wordt dat dit tijdens laagwater op de Oosterschelde zal plaatsvinden. Doordat het heien tijdens laagwater zal worden uitgevoerd wordt uitgesloten dat significante effecten op vogels, die gebruik maken van de hoogwatervluchtplaats, zullen optreden.

** In combinatie met andere activiteiten in het Zoommeer veroorzaakt uw activiteit geen significante negatieve effecten.*

Ook als we kijken naar andere activiteiten in Zoommeer treden er in gezamenlijkheid geen significante negatieve effecten op. We denken hierbij aan activiteiten die tegelijkertijd met uw activiteit plaatsvinden.

Veel bestaande activiteiten zoals het huidige recreatieve gebruik van het Zoommeer zullen in het kader van het op te stellen beheerplan worden getoetst. Activiteiten zoals visserij en ontwikkelingen op het bedrijventerrein bij Bergen op Zoom zijn toegestaan met vergunningen waarin voorwaarden zijn opgenomen ter beperking van de negatieve effecten. Alles overwegende zijn wij van mening dat significante negatieve effecten als gevolg van cumulatie zijn uit te sluiten.

** Provinciaal beleid*

De Speelmansplaten is in het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 aangewezen als recreatie concentratie locatie. Uitbreiding van de recreatieve voorzieningen past binnen de doelstellingen van het Omgevingsplan waar ook het realiseren van een kwaliteitsimpuls in met name de verblijfsrecreatieve sector is opgenomen.

De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken of waarden van de Zeeuwse beschermde natuur en onvermijdelijke verstoringen zo klein mogelijk worden gehouden.

Voortvloeiend uit het Omgevingsplan zal er invulling gegeven moeten worden aan het vereveningsprincipe (voor wat hoort wat), wat er op neer komt dat wanneer een initiatiefnemer ruimte krijgt voor nieuwe ontwikkeling er tevens geïnvesteerd dient te worden in het behoud en versterking van de Zeeuwse omgevingskwaliteiten. In het kader van het bestemmingsplan voor de Speelmansplaten zijn hierover afspraken gemaakt.

Wanneer er meer dan 100m² aan bos wordt verwijderd dient op grond van de Boswet gecompenseerd te worden. In het Omgevingsplan 2006-2012 is opgenomen dat wanneer dit het geval is er naast de verplichte compensatie vanuit de Boswet een kwaliteitstoeslag van in dit geval 1/3 geldt dat extra gecompenseerd moet worden. Wanneer voldaan wordt aan bovengenoemde onderdelen is er naar ons oordeel geen strijdigheid met het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012.

** Conclusie*

Het realiseren van recreatieve voorzieningen op het terrein van Speelmansplaten is geen activiteit die direct verband houdt met en niet nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied Zoommeer. Op voorhand kon niet worden uitgesloten dat deze activiteit, afzonderlijk, of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen zou kunnen hebben voor dit gebied.

Het is daarom dat u, als initiatiefnemer, ter onderbouwing van de vergunningsaanvraag een passende beoordeling in de zin van artikel 19f, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft laten opstellen. Een zodanige beoordeling houdt in dat, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van het plan of project die op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd.

Op basis van de door u overgelegde passende beoordeling van de gevolgen van het realiseren van recreatieve voorzieningen op het terrein van Speelmansplaten voor het Natura 2000-gebied Zoommeer, met het oog op de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied, hebben wij vergunning voor deze activiteit kunnen verlenen. Op grond van de ons ter beschikking staande informatie en de bij ons zelf aanwezige kennis hebben wij de zekerheid verkregen dat de activiteit geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied.

De activiteiten hebben geen significante negatieve effecten tot gevolg, ook niet in cumulatie met andere activiteiten. In deze vergunning worden namelijk voorschriften opgenomen die de natuurwaarden van het gebied beschermen. Op die wijze wordt voorkomen dat er significante negatieve effecten optreden.

We hebben hiermee uw activiteit getoetst aan de zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Zoommeer, die bestaan uit:

- doelstellingen voor vogelsoorten
- doelstellingen uit aanwijzingsbesluiten van het beschermd natuurmonument Zoommeer.

Tevens hebben wij uw activiteit getoetst aan het geldende provinciale beleid zoals opgenomen in deel B van deze vergunning.

Meer informatie over het Zoommeer en de instandhoudingsdoelstellingen leest u in deel C van deze vergunning.

5. Zienswijzen van belanghebbenden

Op het moment dat wij uw vergunningaanvraag binnen kregen, hebben wij een afschrift hiervan verstuurd naar:

- de ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tholen.

Daarnaast hebben wij een conceptbeschikking gestuurd aan:

- de ZMf (voorheen Zeeuwse Milieufederatie)
- Natuurvereniging Tholen
- Rijkswaterstaat Zeeland
- Vogelbescherming Nederland.

Ze kregen op die manier de gelegenheid om hun zienswijze te geven op uw aanvraag.

Daarnaast hebben wij de provincie Noord-Brabant de aanvraag en conceptbeschikking doen toekomen met verzoek tot instemming met de vergunningverlening gezien de ligging van het Zoommeer in zowel provincie Zeeland als provincie Noord-Brabant.

Ook u heeft een conceptbeschikking ontvangen met de mogelijkheid hier een reactie op te geven.

De **Provincie Noord-Brabant** heeft in hun reactie aangegeven dat de doelen zoals zijn opgenomen in deel C niet overeen komen met het concept-gebiedendocument van LNV (november 2007).

Verder geeft de Provincie aan dat bij de overwegingen onder direct ruimteverlies niet duidelijk wordt of er effecten zijn die door de vogeleilanden gemitigeerd moeten worden.

De doelen in deel C zijn opnieuw afgestemd met het concept-gebiedendocument van het ministerie van LNV (EL&I) en met het aanwijzingsbesluit van het Zoommeer als Vogelrichtlijngebied.

Vogelbescherming Nederland heeft een zienswijze ingediend waarbij ze een aantal kanttekeningen plaatsen bij de vergunning.

Verlies aan ruimte en compensatiemaatregelen

Vogelbescherming geeft aan van mening te zijn dat de drie vogeleilandjes als compensatie voor het directe ruimteverlies aan oppervlakte niet gelijk is. De Speelmansplaten worden gebruikt als hoogwatervluchtplaats door diverse vogelsoorten. Niet zonder meer kan worden aangenomen dat het verlies van 3 ha leefgebied geen significante effecten met zich mee zal brengen. Bovendien biedt het 'streven' naar verbetering onvoldoende garantie dat er voldoende geschikt leefgebied beschikbaar blijft om de instandhoudingsdoelstellingen voor o.a. de scholekster te realiseren

In het rapport van bureau Ruimte en Groen ('Actualisatie onderbouwing verevening en herstelopgave') wordt overigens aangetoond dat de voorgestelde inrichting voldoet aan de vereveningsregeling van de provincie; dat betekent niet hetzelfde als dat de (verdere) Natura 2000 doelen niet in gevaar komen.

Uit de passende beoordeling opgesteld door Bureau Waardenburg blijkt dat de functie van de Speelmansplaten als hoogwatervluchtplaats incidenteel en zeer beperkt is. Door de reeds aanwezige recreatie op het terrein wijken de vogels uit naar andere locaties. Waardenburg concludeert in het rapport dat er geen negatieve effecten worden veroorzaakt door het directe ruimteverlies. Wij kunnen met deze con-

clusie instemmen. Ten tijde van het wijzigen van het bestemmingsplan voor de Speelmansplaten is er overeen gekomen tegenover de beperkt aanwezige effecten van het totale plan in combinatie met de ligging in het Natura 2000-gebied iets positiefs te zetten in de vorm van een herstelopgave. Thans wordt bij realisatie van het project hier nadere invulling aan gegeven en vastgelegd in de vergunning.

Het rapport van Ruimte en Groen gaat in op diverse aspecten op het gebied van landschap, natuur en groen waar het project bij de realisatie aan moet voldoen. Verevening is een aspect waarbij invulling wordt gegeven aan ruimtelijk beleid, groen voor rood, waarbij er aan kwaliteitsverbetering van landschappelijke waarden moet worden gewerkt. Dit staat los van Natura 2000, evenals aspecten als boscompensatie en dergelijke.

Afschermingsmaatregelen

De afschermingsmaatregelen zoals deze in voorschrift 2 zijn opgenomen zijn naar mening van Vogelbescherming te vrijblijvend en niet voldoende om als mitigerende maatregelen het uitblijven van significante effecten te kunnen garanderen.

Daarnaast concludeert de Provincie dat bij de beperkte toename van recreatie op het water geen negatieve effecten te verwachten zijn. Hierbij wordt volgens Vogelbescherming onvoldoende rekening gehouden met een mogelijke toename van kleine bootjes bij de woningen en als gevolg van het extra te verwachten ligplaatsen. Noch de conceptvergunning noch de onderbouwende rapporten geven inzicht in de te verwachten toename. Vogelbescherming stelt dan ook voor om de hoogwatervluchtplaats ten westen van het recreatiegebied af te sluiten voor waterrecreatie door het ontoegankelijk te maken, bijvoorbeeld door drijvende balen.

In voorschrift 2 is omschreven waar de mitigerende maatregelen aan moeten voldoen hiermee kan de initiatiefnemer worden aangesproken op de effectiviteit van de afsluiting.

Ten aanzien van het afsluiten van een watergebied voor recreatie merken wij op dat deze vergunning daarvoor niet het juiste kader is. Uit beoordelingen van de effecten is het niet de verwachting dat er significante verstoring zal optreden nabij de hoogwatervluchtplaats. Indien zal blijken dat dit wel het geval is, of inzichten in relatie tot nieuwe ontwikkelingen in cumulatieve zin hiermee veranderen, zal er ter voorkoming van significante effecten door het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie een besluit (volgens artikel 20) met betrekking tot het regelen van de toegankelijkheid genomen kunnen worden.

Voorschrift 4

Naar mening van Vogelbescherming is voorschrift 4 te onduidelijk met betrekking tot de aanduiding van de laagwaterperiode.

Het voorschrift is hierop aangepast.

De ZMf heeft naar aanleiding van de conceptbeschikking een viertal punten waar ze aandacht voor vragen.

1. In de vergunning zou meer aandacht besteed moeten worden aan het directe ruimteverlies van hoogwatervluchtplaats voor vogels van de Oosterschelde.

De doelen van vrijwel alle vogelsoorten van het Zoommeer zijn gericht op behoud van de Deltapopulatie. De doelen zijn daarmee gebiedsoverstijgend. In het rapport van Bureau Waardenburg is ook nadrukkelijk aandacht gegeven aan de functie van de Speelmansplaten voor vogels van de Oosterschelde. In dit definitieve besluit zal hier meer duidelijkheid over gegeven worden.

2. De onderbouwing van de aanleg van de drie vogeleilandjes is naar mening van de ZMf niet voldoende onderbouwd en de timing van de aanleg zou gelijk gesteld moeten worden met de eis voor de aanleg van de wal.

De aanleg van de eilandjes zijn geen compensatie voor significante negatieve effecten. De aanleg wordt uitgevoerd als extra verbetering van de lokale natuurwaarden. De timing van de aanleg van de eilanden is dan ook niet zo zeer van belang ter voorkoming van effecten, zoals de aan te leggen wal, die als mitigerende maatregel dient en directe verstoring van de hoogwatervluchtplaats moet voorkomen.

3. In de conceptbeschikking is nog onvoldoende beschreven hoe de afscheiding tussen recreatiezone en hoogwatervluchtplaats vorm gegeven moet worden zodat visuele verstoring wordt voorkomen.

De betreffende voorwaarde is hierop aangepast.

4. Als laatste punt geeft de ZMf aan zich zorgen te maken over het gebruik van een helofytenfilter voor het verwerken van het afvalwater en de toename aan nutriënten in het Zoommeer die zou kunnen ontstaan.

Het afvalwater wordt afgevoerd door middel van een persleiding naar de RWZI in Tholen. Dus van toename aan nutriënten door het afvalwater is geen sprake.

Deel B. Wettelijk kader en beleid

In paragraaf 1 van dit deel leest u welke artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 van belang zijn bij het verlenen van deze vergunning.

In paragraaf 2 leest u welk beleid een rol speelt bij de vergunningverlening.

1. Wettelijk kader

Sinds 1 oktober 2005 is de Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Per 1 februari 2009 is de Natuurbeschermingswet 1998 op een aantal onderdelen gewijzigd.

De voor deze vergunningverlening van belang zijnde artikelen zijn:

Artikel 1 sub m

Onder bestaand gebruik wordt verstaan:

1. iedere handeling die op 1 oktober 2005 werd verricht en sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd.
2. Iedere handeling die op het moment van aanwijzing van een gebied als beschermd natuurmonument of ter uitvoering van richtlijn 79/409/EEG dan wel op het moment van aanmelding bij de Europese Commissie van een gebied ter uitvoering van artikel 4, eerste lid, van richtlijn 92/43/EEG werd verricht en sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd, voor zover die aanwijzing of aanmelding plaatsvindt na 1 oktober 2005.

Artikel 1 sub n

Onder een Natura 2000-gebied wordt verstaan:

1. een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 10a, eerste lid,
2. gebied dat voorlopig is aangewezen als bedoeld in artikel 12, derde lid, of
3. een gebied dat voorkomt op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, van richtlijn 92/43/EEG.

Artikel 2, eerste lid

In dit artikel staat wat we onder 'gedeputeerde staten' verstaan, voor zover niet anders is bepaald.

Gedeputeerde staten = gedeputeerde staten van de provincie waarin geheel of grotendeels zijn gelegen:

- gebieden als bedoeld in artikel 10a (zie hieronder), of
- natuurmonumenten, of
- landschapsgezichten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten, of
- beschermde landschapsgezichten.

Artikel 2, vijfde lid

Gedeputeerde staten beslissen niet op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, dan in overeenstemming met gedeputeerde staten van de andere provincies waarin het Natura 2000-gebied mede is gelegen voorzover die vergunning betrekking heeft op delen van het gebied, gelegen in die andere provincies.

Artikel 2a

1. Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 16, eerste lid, betrekking heeft op een handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een beschermd natuurmonument dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het beschermd natuurmonument is gelegen over de aanvraag.
2. Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, betrekking heeft op een project dat of andere handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen gedeputeerde staten van de provincie waarin dat deel van het Natura 2000-gebied is gelegen over de aanvraag.

Artikel 10a, eerste lid

In dit artikel staat dat Onze Minister gebieden aanwijst om de volgende Europese richtlijnen uit te kunnen voeren:

- richtlijn (EEG) nummer 79/409/EEG (Vogelrichtlijn)
- richtlijn (EEG) nummer 92/43/EEG (Habitatrichtlijn).

Artikel 10a, tweede lid

Dit artikel bepaalt dat een besluit de instandhoudingsdoelstelling voor het gebied bevat. Het gaat dan om besluiten, zoals bedoeld in het vorige artikel (het eerste lid van artikel 10a). Onder instandhoudingsdoelstellingen vallen in ieder geval:

- a. doelstellingen die gaan om de instandhouding van de leefgebieden, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 79/409, of

- b. doelstellingen die gericht zijn op de instandhouding van de natuurlijke habitats of van de populaties van in het wild levende dier- en plantensoorten, voorzover dit vereist is volgens richtlijn (EEG) nummer 92/43.

Artikel 10a, derde lid

Dit artikel bepaalt dat de instandhoudingsdoelstelling (uit artikel 10a, tweede lid) ook betrekking kan hebben op doelstellingen gericht op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied.

Voor zover deze niet vallen onder de doelstellingen volgens de richtlijnen uit het tweede lid vereist is.

Artikel 15a, tweede lid

Volgens dit artikel is het gebied geen beschermd natuurmonument meer vanaf het moment dat het gebied wordt aangewezen als Natura 2000-gebied.

Artikel 15a, derde lid

In dit artikel staat dat de instandhoudingsdoelstelling voor het Natura 2000-gebied ook betrekking heeft op eerdere doelstellingen, die gericht waren op:

- het behoud van het natuurschoon
- het herstel van het natuurschoon
- de ontwikkeling van het natuurschoon
- de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied.

Dit geldt ook als het gebied niet langer aangewezen is als beschermd natuurmonument. We houden dan dus doelstellingen aan zoals ze waren toen het gebied nog wel aangewezen was als beschermd natuurmonument.

Artikel 19d, eerste lid

Dit artikel bepaalt dat het verboden is om projecten of andere handelingen te realiseren of onderscheidenlijk te verrichten:

- zonder vergunning van Gedeputeerde Staten, of
- in strijd met voorschriften of beperkingen die aan de vergunning verbonden zijn.

Bovenstaande is het geval als die projecten of handelingen:

- de kwaliteit kunnen verslechteren van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied.
- een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen zijn hierbij het uitgangspunt.
- de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Artikel 19d, tweede lid

De in het eerste lid bedoelde vergunningplicht is niet van toepassing op het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen die zijn opgenomen in een beheerplan als bedoeld in de artikelen 19a of 19b.

Artikel 19d, derde lid

De in het eerste lid bedoelde vergunningplicht is niet van toepassing op bestaand gebruik gedurende de periode, bedoeld in artikel 19c, eerste lid, behoudens indien dat gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied.

Artikel 19e

In dit artikel staat dat Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning letten op de instandhoudingsdoelstelling en rekening houden:

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben voor:
- het gebied dat aangewezen is op grond van artikel 10a, eerste lid, of
 - het gebied waarvan de aanwijzing in overweging is genomen, zoals bedoeld in artikel 12, derde lid;
- b. met een beheersplan dat op grond van artikel 19a of artikel 19b is vastgesteld;
- c. met vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.
- Het gaat hier om het verlenen van een vergunning zoals bedoeld in artikel 19d, eerste lid.

Artikel 19f, eerste lid

In dit artikel staat dat voordat Gedeputeerde Staten een besluit nemen over een vergunning (artikel 19d, eerste lid) een initiatiefnemer van een project eerst een passende beoordeling maakt voor de gevolgen van het gebied. Daarbij houdt hij/zij rekening met de instandhoudingsdoelstellingen:

- als het nieuwe project niet direct verband houden of nodig zijn voor het beheer van een gebied, zoals bedoeld in artikel 10a, eerste lid of artikel 12, derde lid,
- maar dit project in combinatie met andere projecten of plannen wel significante gevolgen kunnen hebben voor het gebied.

Artikel 19f, tweede lid

De passende beoordeling terzake van een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, kan onderdeel uitmaken van een voor dat project voorgeschreven milieu-effectrapportage.

Artikel 19g, eerste lid

Dit artikel geeft aan dat Gedeputeerde Staten pas een vergunning (artikel 19d, eerste lid) kunnen verlenen op het moment dat zij zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Dit moet blijken uit een passende beoordeling, zoals bedoeld in artikel 19f, eerste lid.

Artikel 19ia, eerste lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval de instandhoudingsdoelstelling voor een Natura 2000-gebied mede betrekking heeft op doelstellingen als bedoeld in artikel 10a, derde lid, artikel 16, eerste tot en met zesde lid, van overeenkomstige toepassing is op handelingen die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het Natura 2000-gebied anders dan vereist ingevolge de richtlijnen, bedoeld in artikel 10a, tweede lid, of voor dieren en planten in dat gebied, of die het gebied ontsieren, met dien verstande dat:

- a. in het vierde lid in plaats van het besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument, bedoeld in artikel 10 wordt gelezen: het besluit tot aanwijzing, bedoeld in artikel 10a;
- b. in het vijfde lid in plaats van een beheerplan als bedoeld in artikel 17 wordt gelezen: de beschrijvingen in het desbetreffende beheerplan, bedoeld in artikel 19a, negende lid;
- c. de krachtens het zesde lid aangewezen handelingen de krachtens artikel 19d, vierde lid, aangewezen handelingen zijn.

Artikel 19ia, tweede lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval het eerste lid van toepassing is, een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, tevens als een aanvraag van een vergunning als bedoeld in het artikel 16, eerste lid, in samenhang met het eerste lid geldt.

Artikel 19ia, derde lid

Dit artikel geeft aan dat ingeval een handeling als bedoeld in het eerste lid bestaand gebruik is waarop artikel 19d, derde lid, van toepassing is, in plaats van het verbod, bedoeld in artikel 16, eerste lid, artikel 19c van overeenkomstige toepassing is, met dien verstande dat de maatregelen, bedoeld in artikel 19c, eerste en tweede lid, tot doel hebben te voorkomen dat bestaand gebruik mogelijk nadelige gevolgen heeft voor het Natura 2000-gebied, gelet op de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.

Artikel 19l, eerste lid

In dit artikel staat dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor de instandhouding van een gebied dat is aangewezen op grond van artikel 10 of een Natura 2000-gebied als bedoeld in artikel 12.

Deze zorg houdt in ieder geval het volgende in. Weet of kan iemand redelijkerwijs vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kan hebben voor het gebied? Dan is diegene verplicht dergelijke handelingen of nalaten te voorkomen. Is dat niet mogelijk, dan is diegene verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd om die gevolgen te voorkomen. Kunnen de gevolgen niet worden voorkomen, dan is diegene verplicht deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Uitgangspunt is allereerst de instandhoudingsdoelstelling voor gebieden die aangewezen zijn op grond van artikel 10a, eerste lid. Daarnaast nemen we als uitgangspunt de wezenlijke kenmerken van een gebied, aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid.

Artikel 60, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Dit artikel bepaalt dat aangewezen beschermde monumenten en staatsnatuurmonumenten gelden als beschermde natuurmonumenten. Het gaat om monumenten op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Artikel 65 van de Natuurbeschermingswet 1998

Sommige gebieden zijn al voordat de wet in werking trad aangewezen als beschermdde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten, op grond van de Natuurbeschermingswet. Zie artikel 7, eerste lid en artikel 21 eerste lid.

Voor deze gebieden geldt het verbod van artikel 16, eerste lid van de Natuurbeschermingswet. Dit verbod heeft betrekking op schadelijke handelingen, die buiten het beschermdde natuurmonument of staatsnatuurmonument worden verricht, zonder dat deze handelingen vermeld zijn in het aanwijzingsbesluit. Deze regeling wijkt af van artikel 16, vierde lid van de Natuurbeschermingswet.

2. Beleid

Het Zoommeer is een Natura 2000-gebied volgens artikel 1 sub n van de Natuurbeschermingswet 1998.

Natura 2000-doelendocument

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft ambtelijke concepten van het Natura 2000-doelendocument en gebiedendocumenten voor de verschillende Natura 2000-gebieden voor commentaar aan overheden en maatschappelijke organisaties voorgelegd. Onder deze gebieden valt ook het Zoommeer. Dit deed het ministerie in december 2005.

In het document zijn kernopgaven voor de verschillende Natura 2000-landschappen geformuleerd. Voorbeelden van deze landschappen zijn Duinen en Noordzee, Waddenzee en Delta. In juni 2006 heeft de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit dit doelendocument vastgesteld.

Omgevingsplan Zeeland 2006-2012

In 2006 heeft Provinciale Staten van Zeeland het Omgevingsplan Zeeland 2006-2012 vastgesteld. Dit omgevingsplan is een integratie van het provinciale streek-, milieubeleids- en waterhuishoudingsplan. Het omgevingsplan zet in op een dynamisch en aantrekkelijk Zeeland. Enerzijds is het een beleidsuitwerking dat voor concentratie, uitbouw en versterking van economische activiteiten in de havens en het stedennetwerk en anderzijds voor behoud en versterking van de groenblauwe oase die Zeeland is kiest.

Het plan stelt dat het goed gaat met de Zeeuwse natuurgebieden, maar onvoldoende goed met de Zeeuwse natuur. Weliswaar krijgen steeds meer gebieden een natuurbestemming, toch zijn er nog steeds plant- en diersoorten die het veld moeten ruimen door versnippering en de kwaliteit van de omgeving. Behoud van biodiversiteit vraagt om voortgaan op de weg te komen tot een duurzaam en robuust ecologisch netwerk.

Het Omgevingsplan Zeeland geeft aan dat er voor zeer kwetsbare en waardevolle gebieden sprake is van een beschermingsregime. Binnen dit regime zijn nieuwe projecten, plannen of handelingen niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Dit beschermingsregime sluit aan bij het afwegingskader in de Nota Ruimte voor de Ecologische Hoofdstructuur. Daarnaast geldt voor deze gebieden nationale en internationale wetgeving zoals de Natuurbeschermingswet 1998.

De aantrekkelijkheid van de omgeving en de ontwikkeling van de Zeeuwse toeristische sector hangen nauw samen. Dat vraagt een integrale benadering. De toeristische markt is momenteel zeer dynamisch; en de ontwikkelingen zijn niet alleen positief. Kansen liggen er maar vragen om vernieuwing en alertheid.

Zonder ruimtelijke kwaliteit is er bovendien geen toekomst voor het toerisme in Zeeland. En omgekeerd is economische vitaliteit nodig om de ruimtelijke kwaliteit te kunnen behouden en versterken in Zeeland.

Deel C. Gebiedsbeschrijvingen en instandhoudingsdoelstellingen Zoommeer

Hieronder leest u in paragraaf 1 een algemene gebiedsbeschrijving van het Natura 2000-gebied Zoommeer. In paragraaf 2 beschrijven we zeer gedetailleerd de instandhoudingsdoelen van het gebied. De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning, zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning.

1. Gebiedsbeschrijving van Zoommeer

1.1 Zoommeer

Het Zoommeer is een "afgesloten zeearm" die via het kanaal de Eendracht in open verbinding staat met het Volkerak. Dit waterlichaam ontstond in april 1987 toen de Philipsdam werd voltooid. Het Zoommeer was al door de Markiezaatskade (1983) en de Oesterdam (1986) gescheiden van de Oosterschelde. Binnen een paar maanden werd het water zoet en het peil werd gefixeerd op 0 cm NAP. Daardoor viel ca. 220 ha van het voormalige intergetijdengebied permanent droog. De successie van de vegetatie is nog volop gaande. De ontwikkelingen van de broedvogels en de trekvogels als ganzen zijn in hoge mate een afspiegeling van de vegetatiesuccessie, met een tijdelijke opkomst van pioniers als kale grondbroeders (kluut, plevieren, sterns) en gras- en zaadeters (smient, pijlstaart).

De ontwikkelingen in het water zijn gestuurd door hoge en toenemende nutriëntgehalten. In de huidige situatie is bij de niet-broedvogels de betekenis op landelijke schaal het grootst bij Fuut, Krakeend, Wintertaling en Pijlstaart, maar geen enkele soort bereikt gemiddeld een aandeel van meer dan 1 % van de Nederlandse populatie. De haalbaarheid van behoud van de huidige populaties hangt af van de keuzes m.b.t. een eventueel herstel van de zoet-zout gradiënt in het Volkerak-Zoommeer.

Daarnaast heeft het gebied echter betekenis als rustgebied voor overtuigende vogels die bij laag water in de Oosterschelde foerageren (scholekster, bontbekplevier, steenloper). Als broedgebied is het van beperkte betekenis voor kustbroedvogels van zandplaten en schelpenstrandjes (kluut, bontbekplevier, strandplevier en visdief) en voor de zwartkopmeeuw, maar in verband met vegetatiesuccessie is deze betekenis inmiddels sterk verminderd.

De hernieuwde inlaat van zout water is onlangs gepresenteerd als één van de mogelijkheden om de jaarlijkse algenbloei te bestrijden, en daarbij wordt doorspoeling naar de Westerschelde aanbevolen in verband met mogelijke problemen met mariene algen of zeesla. Omdat de aanwijzing is geschied op grond van "zoete" waarden, zal in geval van een zoute toekomst bij een aantal soorten het ambitieniveau lager moeten liggen dan de huidige situatie, terwijl aan de andere kant nieuwe waarden zullen ontstaan die aanvullende bescherming verdienen.

2. Instandhoudingsdoelstellingen van het Zoommeer

2.1 Hoofddlijnen van de Natura 2000-doelen

Het Zoommeer behoort tot de Natura 2000-gebieden. In juni 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Natura 2000-Contourennotitie uitgebracht. Hierin staan de kaders voor de Natura 2000-doelen. Hieronder leest u enkele hoofddlijnen van deze doelen.

De doelen zijn:

- bijdragen aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie;
- bijdragen aan de ecologische samenhang van het Natura 2000-netwerk, zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- behouden en herstellen van de ruimtelijke samenhang met de omgeving voor de duurzame instandhouding van natuurlijke habitats en soorten, die in Nederland voorkomen;
- behouden en herstellen van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied. Dit geldt voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd;
- behouden en herstellen van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding. Dit geldt voor de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

De doelen zijn verder uitgewerkt in het doelendocument van juni 2006.

Voor alle grote wateren geldt dat behoud of herstel van de ruimtelijke samenhang tussen geulen, ondieptes, platen en kwelders (of schorren) en de bijbehorende sedimentatie- en erosieprocessen van groot belang zijn.

2.2 Kernopgaven voor het Zoommeer

In het doelendocument is voor het Zoommeer een tweetal kernopgaven geformuleerd. Deze zijn:

- Behoud en herstel ongestoorde hoogwatervluchtplaatsen.
- Behoud en ontwikkeling kwaliteit binnendijkse brakke gebieden voor noordse woelmuis, broedvogels (kluut, sterns), overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden), schorren en zilte graslanden (binnendijks), brakke variant van ruigten en zomen (harig wilgenroosje) en als hoogwatervluchtplaats.

2.3 Instandhoudingsdoelen voor het Zoommeer

De kernopgaven zijn in het gebiedendocument nader vertaald in algemene instandhoudingsdoelen. Het gebiedendocument heeft weliswaar een voorlopige status, maar zal in de overwegingen bij de aangevraagde vergunning worden betrokken.

Volgens de Natura 2000 database is het Zoommeer aangemeld voor:

Vogelrichtlijnsoorten

• A005 Fuut - n	• A054 Pijlstaart - n
• A391 Aalscholver - n	• A056 Slobeend - n
• A026 Kleine zilverreiger - n	• A061 Kuifeend - n
• A034 Lepelaar - n	• A125 Meerkoe - n
• A043 Grauwe gans - n	• A130 Scholekster - n
• A045 Brandgans - n	• A132 Kluut - b,n
• A046 Rotgans - n	• A137 Bontbekplevier - b,n
• A048 Bergeend - n	• A138 Strandplevier - n
• A050 Smient - n	• A176 Zwartkopmeeuw - b
• A051 Krakeend - n	• A193 Visdief - n
• A052 Wintertaling - n	<i>b: broedvogel; n: niet-broedvogel</i>

Voor de vogelrichtlijnsoorten geldt voor broedvogels als doel:

- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor de populaties van het Deltagebied van ten minste:
 - 2.000 paren kluten
 - 220 paren strandplevieren
 - 400 paren zwartkopmeeuwen
 - 6.500 paren visdiefjes.

De niet broedvogels hebben vrijwel allemaal als doel behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan behoud populatie regio Deltagebied.

2.4 Instandhoudingsdoelstellingen versus 'oude doelen'

Naast de doelstellingen vanuit de Vogelrichtlijn voor het Zoommeer blijven ook de doelstellingen vanuit de aanwijzing van het Zoommeer als beschermd natuurmonument van kracht. Deze doelstellingen hebben betrekking op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van dat deelgebied (artikel 15a, derde lid, Natuurbeschermingswet 1998), en wel zoals het is bepaald in het vervallen besluit. We noemen dit verder: 'de oude doelen'.

Gaan deze oude doelstellingen over Natura 2000-waarden, dan vallen ze onder de instandhoudingsdoelstellingen zoals u ze hiervoor heeft gelezen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura 2000-doelen te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn omdat de doelen om tegenstrijdig beheer vragen. In die gevallen gaan de Natura 2000-doelen voor. Dit doen we om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen.

In het in voorbereiding zijnde beheerplan voor het Natura 2000-gebied worden de oude doelen uitgewerkt in ruimte en tijd. Net als de overige instandhoudingsdoelen. Ook wordt er dan uitgewerkt waar, gezien de oude doelen, achteruitgang van het natuurschoon de natuurwetenschappelijke betekenis wordt toegestaan ten gunste van Natura 2000-doelen.

2.5 De oude doelen voor het Zoommeer

De oude doelen binnen het Natura 2000-gebied Zoommeer betreffen:

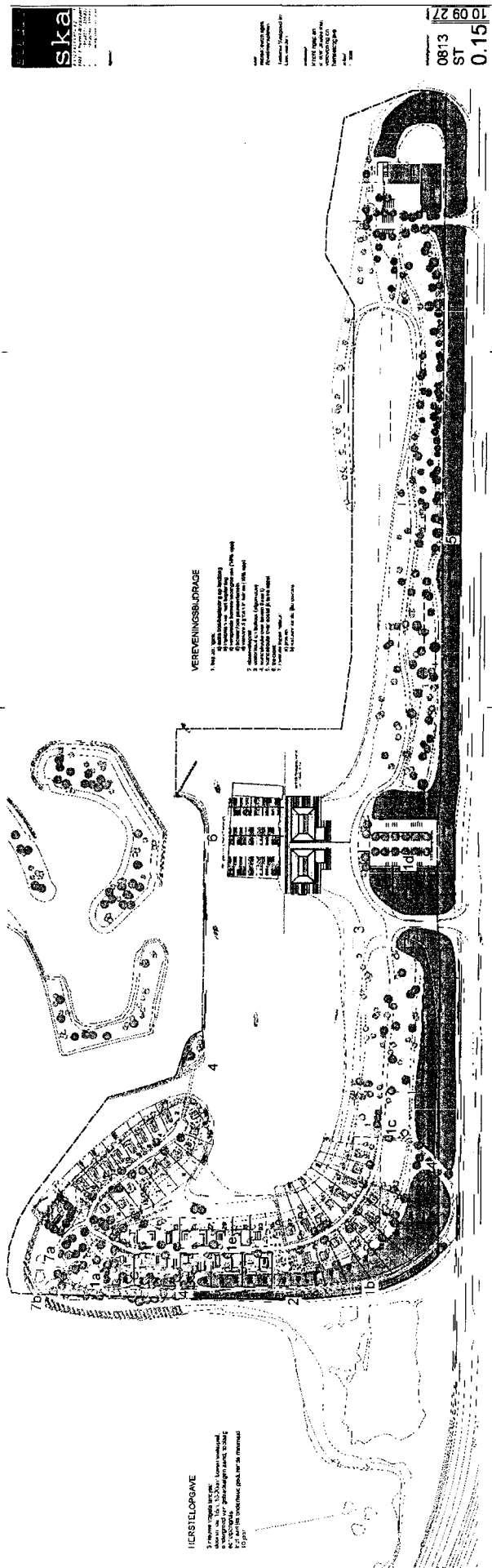
- Behoud van het gebied als complex van schorren, slikken, ondiep-water, open water en zandige slikgronden met een daarbij behorend krekensysteem in het Zoommeer.
- Behoud van het gebied als in ornithologisch en landschappelijk opzicht samenhangend geheel met de Oosterschelde en het Markiezaatsmeer.
- Behoud van de geomorfologische, bodemkundige, hydrologische en (micro-) klimatologische verscheidenheid die resulteert in het voorkomen van een aantal typen levensgemeenschappen.

- Behoud van verschillende vegetatietypen met minder algemene tot zeldzame soorten (zeekraal, Engels slijkgras, groot zee gras, schorrekruid, zeeaster, gewoon kweldergras, schorrezoutgras, gewone zoutmelde, strandkweek, rood zwenkgras en lamsoor).
- Behoud van de functie als rust- en foerageergebied voor grote aantallen van verschillende vogelsoorten (bonte strandloper, wulp, tureluur, zilverplevier en rotgans), alsmede als broedgebied (scholekster, tureluur en kokmeeuw).
- Behoud van de weidsheid, de ongereptheid en de landschappelijke verscheidenheid met de afwisseling van open water, krekenstelsels en slikken en schorren vanuit het oogpunt van natuurschoon.

2.6 Toetsingskader

De instandhoudingsdoelen uit deze hele paragraaf en het beleid dat u hebt kunnen lezen in deel B van deze vergunning zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning. Dat is zo, totdat de definitieve aanwijzingsbesluiten van de Natura 2000-gebieden zijn vastgesteld.

Deel D. Inrichtingsplan

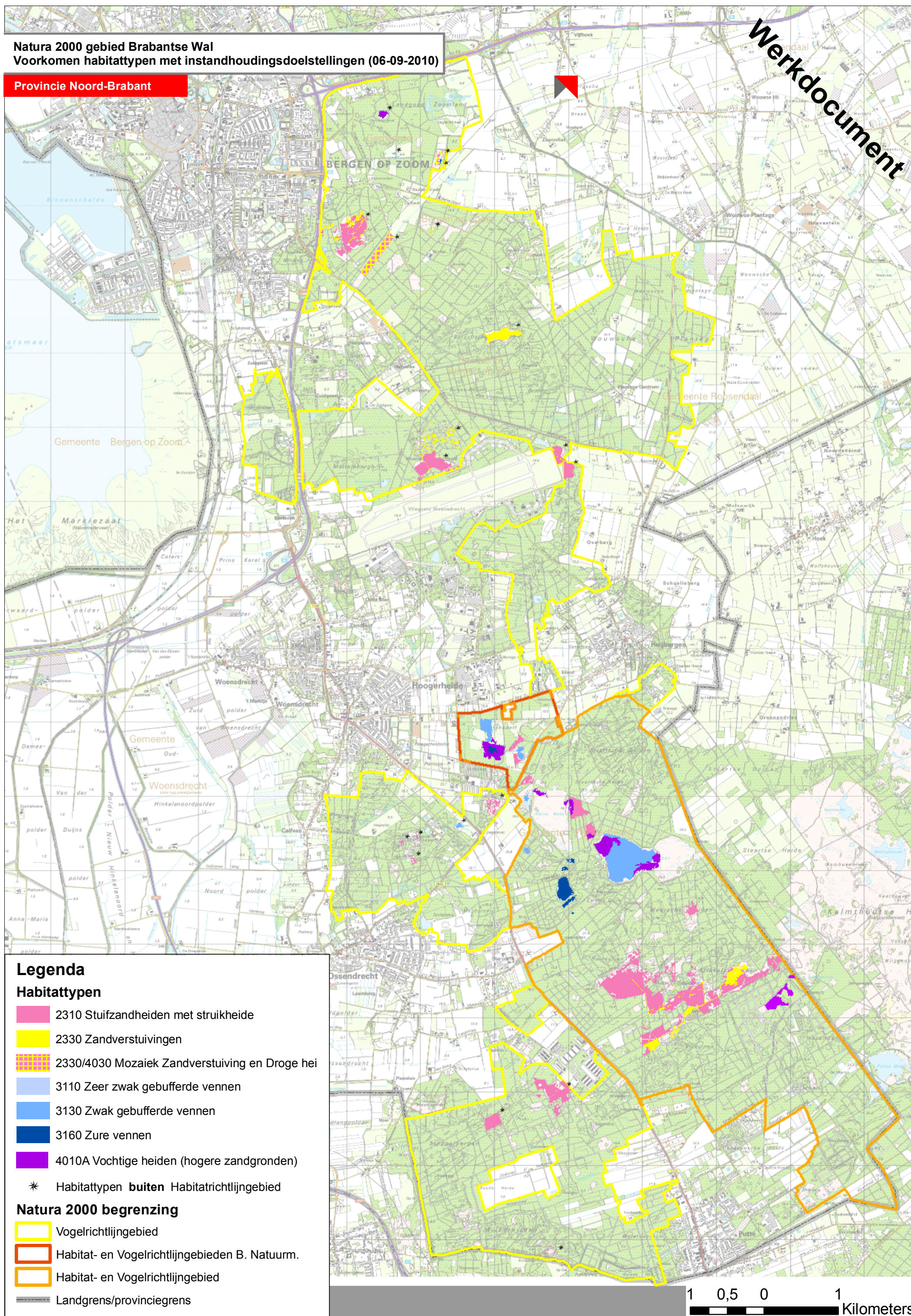
Bijlage 2 Habitattypenkaart Brabantse Wal

1

Natura 2000 gebied Brabantse Wal
Voorkomen habitattypen met instandhoudingsdoelstellingen (06-09-2010)

Provincie Noord-Brabant

Werkdocument

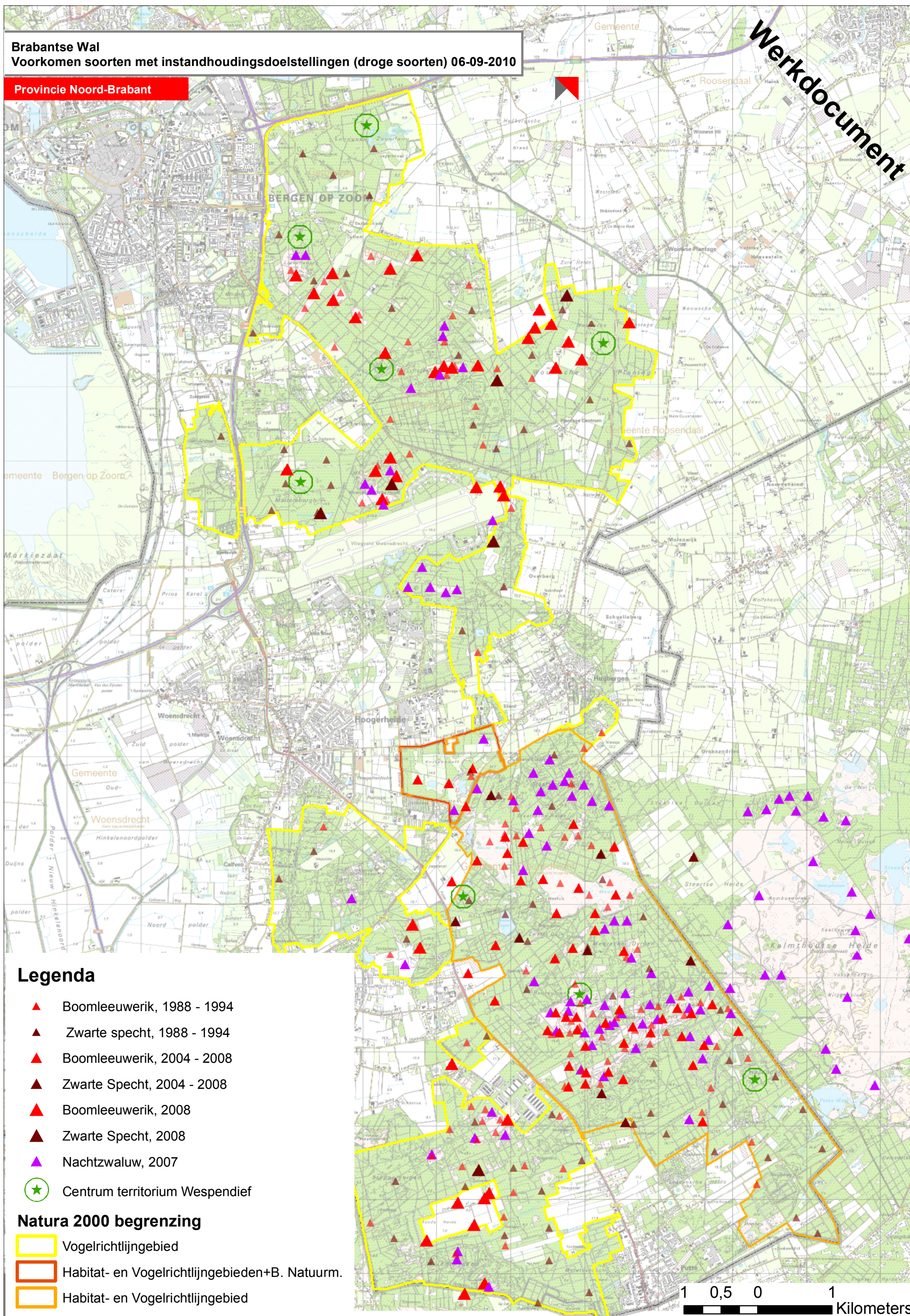

Bijlage 3 Kaart vogels met droog leefgebied ¹ Brabantse Wal

Brabantse Wal
Voorkomen soorten met instandhoudingsdoelstellingen (droge soorten) 06-09-2010

Provincie Noord-Brabant

Werkdocument

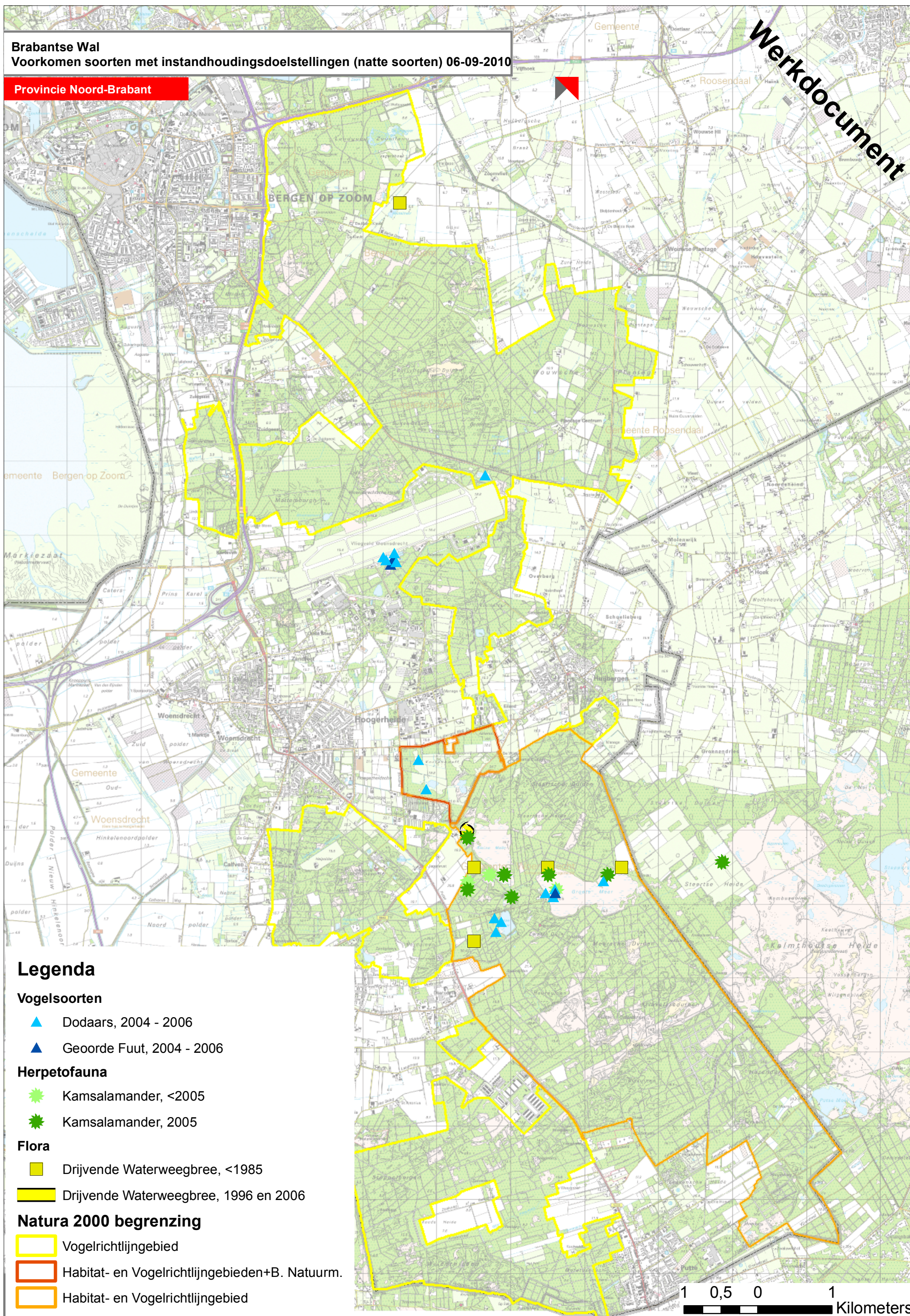

Bijlage 4 Kaart soorten met nat leefgebied ¹ Brabantse Wal

Brabantse Wal
Voorkomen soorten met instandhoudingsdoelstellingen (natte soorten) 06-09-2010

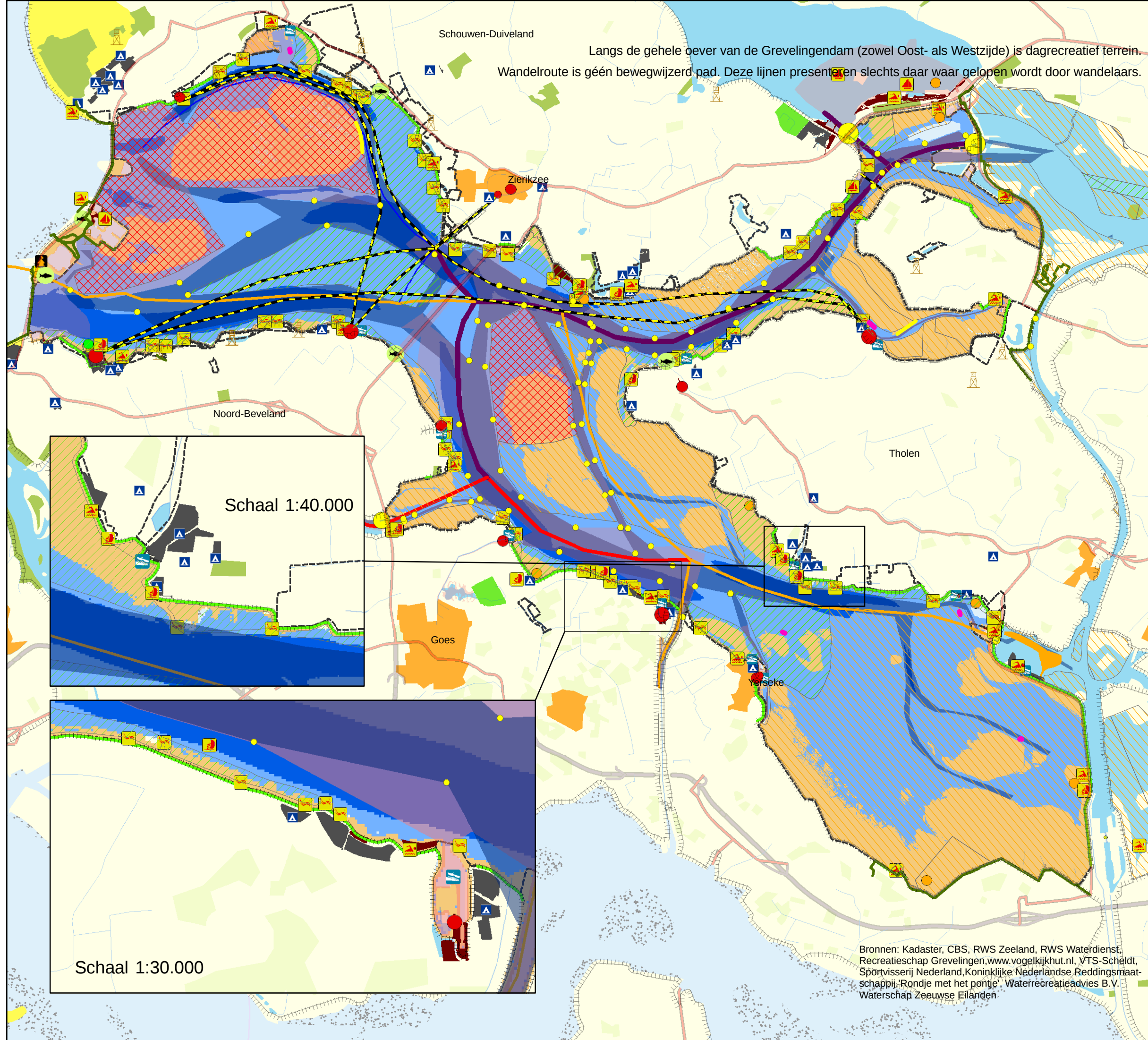
Provincie Noord-Brabant

Werkdocument

Bijlage 5 Overzichtskaart Oosterschelde

1

Oosterschelde

GEB-3: Recreatie

Legenda

- N2000-grens Oosterschelde
- Aanlegplaatsen
- Surflocatie
- Zwemwaterlocaties
- Duikplaats
- Vogelkijkhutten
- KNRM station
- Trailerhelling
- Sportvislocaties
- Kitesurflocatie geregeld
- Kitesurflocatie niet of gedeeltelijk geregeld
- Camping / verblijfsrecreatie
- Betonning verlicht

Jachthavens

Aantal ligplaatsen

- 0 - 50
- 51 - 100
- 101 - 300
- 301 - 600
- > 600

Aantal sluispassages

- 3006 - 5000
- 5001 - 10000
- 10001 - 20000
- 20001 - 40000
- > 40000

- Golfterrein
- Dagrecreatief terrein
- Verblijfsrecreatie
- Snelle motorboten
- Vaargeul
- Verboden te duiken
- Toegankelijk (tenzij schelpdierperceel)
- Beperkt toegankelijk (tenzij op slikken/platen)
- Niet toegankelijk
- Wandelroute
- Meerboeien
- Fiets- en voetgangerveerpont (juli-augustus)

Vaarintensiteit op vaarroutes

- Rustig
- Gemiddeld
- Druk
- Zeer druk
- Zeedijk verhard en opengesteld (sportvisserij toegestaan)
- Plaatrecreatie

Intergetijdengebieden

- Dieper dan 20 meter bij laag water
- Permanent overstroomde zandbanken
- Slikken en platen
- Dijken

Referentie: N2000_0690

RWS WD, 19-03-2010

Schaal 1:125.000

Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat
Waterdienst

topografische achtergrond © Topografische Dienst Kadaster

Bronnen: Kadaster, CBS, RWS Zeeland, RWS Waterdienst, Recreatieschap Grevelingen, www.vogelkijkhut.nl, VTS-Scheldt, Sportvisserij Nederland, Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij, 'Rondje met het pontje', Waterrecreatieadvies B.V., Waterschap Zeeuwse Eilanden.

Bijlage 6 Verkeersgeneratie Oesterdam

Waterrijk ¹

Verkeersgeneratie en verdeling

Drie varianten

Binnen het vigerend bestemmingsplan is reeds de ontwikkeling van 75 recreatiewoningen en een jachthaven met 120 ligplaatsen juridisch-planologisch mogelijk gemaakt. Een deel hiervan is al in ontwikkeling. Voor de eerste fase van de ontwikkeling, 54 recreatiewoningen en 120 ligplaatsen, is reeds een Natuurbeschermingswetvergunning afgegeven. Vanuit het oogpunt van exploitatie is een uitbreiding beoogd met minimaal 70 en maximaal 140 recreatiewoningen en 95 extra ligplaatsen in de jachthaven. Voor het bepalen van de verkeersgeneratie zijn drie varianten in kaart gebracht:

- 1.) De verkeersgeneratie van het reeds vergunde aantal recreatiewoningen (54) en ligplaatsen (120);
- 2.) De verkeersgeneratie van het nog te ontwikkelen aantal recreatiewoningen binnen het bestemmingsplan (21) en de realisatie van de minimale uitbreiding (75 recreatiewoningen en 95 ligplaatsen);
- 3.) De verkeersgeneratie van het nog te ontwikkelen aantal recreatiewoningen binnen het bestemmingsplan (21) en de realisatie van de maximale uitbreiding (140 recreatiewoningen en 95 ligplaatsen).

De ligplaatsen voor boten bij de woningen genereren geen extra verkeer.

Berekening verkeersgeneratie

De verkeersgeneratie van ontwikkelingen wordt berekend op basis van kencijfers van het CROW. Deze zijn opgenomen in publicatie 317 ('Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie', Ede 2012). Voor recreatiewoningen en jachthavens gelden kencijfers zoals opgenomen in tabel 1.

Tabel 1 kencijfers verkeersgeneratie

Functie	Eenheid	Minimaal kencijfer	Maximaal kencijfer
Recreatiewoningen	Per woning	2,6	2,8
Jachthaven	Per 100 ligplaatsen	26,6	26,6

Bij de berekening is uitgegaan van een worstcase scenario waarbij de verkeersgeneratie is berekend op basis van het maximale verkeersgeneratiecijfer. Op basis van bovenstaande kencijfers bedraagt de verkeersgeneratie (afgerond) per omschreven variant:

- 1.) Reeds ontwikkeld: 190 mvt/etmaal;
- 2.) Minimale uitbreiding: 295 mvt/etmaal;
- 3.) Maximale uitbreiding: 475 mvt/etmaal.

Verdeling over het wegennet

Het Kenniscentrum (kust)Toerisme stelt jaarlijks een monitor samen waarin gegevens worden gepubliceerd ten aanzien van onder ander de herkomst van toeristen in Nederland en verschillende regio's, waaronder ook Zeeland en de verschillende Zeeuwse Eilanden. Op basis van onder andere deze onderzoeken zijn, in het kader van de verdeling van de verkeersgeneratie over het wegennet, de volgende uitgangspunten opgesteld:

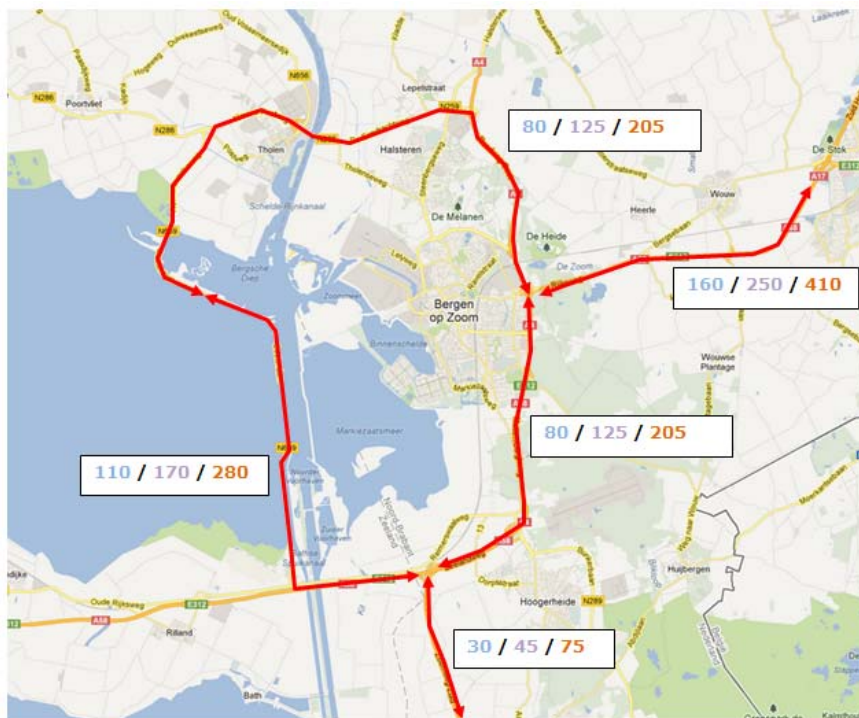
- 73% van de toeristen heeft een herkomst binnen Nederland zelf en 27% is afkomstig uit het buitenland;
- Van de buitenlandse toeristen in Zeeland zijn veruit de meesten afkomstig uit Duitsland en België. Het aantal toeristen uit andere landen is procentueel gezien dusdanig laag dat deze buiten beschouwing zijn gelaten. Zodoende is een verdeling aangehouden van 75% Duitse toeristen en 25% Belgische toeristen.

Op basis van de ligging van de herkomstgebieden van de toeristen zijn verdere aannamen gedaan over de verdeling van het verkeer over verschillende richtingen en wegen:

- 5% van de Nederlandse toeristen is afkomstig uit Limburg en benadert Waterrijk Oesterdam via de Belgische snelwegen E314, E313, Antwerpen en vervolgens in Nederland via de A4, A58 en N659;
- 95% van de Nederlandse toeristen benadert Waterrijk Oesterdam via de A17 en A58. Vanaf Bergen op Zoom rijdt vervolgens 50% via het noordelijke tracé van de A4 en de N286 richting het recreatieterrein en 50% via het zuidelijk tracé van de A4, de A58 en de N659;
- Toeristen uit België benaderen Waterrijk Oesterdam vanuit de richting Antwerpen, de A4, de A58 en N659;
- Een overgroot deel van de Duitse toeristen is afkomstig uit de deelstaat Nordrhein-Westfalen. De verdeling van aantal verkeersbewegingen vanuit Duitsland is gebaseerd op de ligging van deze deelstaat ten opzichte van het recreatieterrein. Zodoende is aangenomen dat 25% van de toeristen Waterrijk Oesterdam benadert via Antwerpen, de A4, de A58 en N659 en 75% via Brabant en de A58. Van deze laatste groep rijdt vervolgens 50% via het noordelijke tracé van de A4 en de N286 richting het recreatieterrein en 50% via het zuidelijk tracé van de A4, de A58 en de N659.

Op basis van deze aannamen is met betrekking tot de berekende verkeersgeneratie per variant de verdeling bepaald zoals opgenomen in onderstaande figuur.

Figuur 1 verdeling verkeersgeneratie over het wegennet per variant

Aantallen voertuigbewegingen in mvt/etmaal (gemiddeld) voor drie varianten ontwikkeling Waterrijk Oesterdam:

- **Aantal** = reeds mogelijk binnen vergunning
- **Aantal** = extra bij minimale ontwikkeling
- **Aantal** = extra bij maximale ontwikkeling

